

GÜNEY AFRIKA CUMHURİYETİ ÜLKE RAPORU



AĞUSTOS 2016

| | |
|---|----|
| GÜNEY AFRIKA CUMHURİYETİ ÜLKE RAPORU | 1 |
| YÖNETİCİ ÖZETİ | 3 |
| 1.GENEL BİLGİLER | 4 |
| 1.1 Coğrafi Konum | 5 |
| 1.2 Siyasi ve İdari Yapı | 5 |
| 1.3 Nüfus ve İstihdam | 6 |
| 1.4 Doğal Kaynaklar ve Çevre | 6 |
| 2. GENEL EKONOMİK DURUM | 6 |
| 2.1 Ekonomik Yapı | 6 |
| 2.2 Ekonomi Politikaları | 7 |
| 2.3 Ekonomik Performans | 7 |
| 2.3.1. Enflasyon | 8 |
| 2.3.1.1. Maliye Politikaları | 8 |
| 2.3.1.2 Hayat Standardı ve İşsizlik | 8 |
| 2.3.1.3 Bölgesel Görünüm ve Katılımlar | 8 |
| • “New Partnership for Africa’s Development” (Nepad) | 8 |
| • Güney Afrika Gümrük Birliği (SACU) | 9 |
| • BRICS | 9 |
| 3. DIŞ TİCARET | 9 |
| 3.1 Genel Durum | 9 |
| 3.2 GAC İhracatında Başlıca Ürünler | 10 |
| 3.3 GAC İthalatında Başlıca Ürünler | 12 |
| 3.4 Başlıca Ülkeler İtibarı ile Dış Ticareti | 15 |
| 3.4.1 İhracat | 15 |
| 3.4.2 İthalat | 16 |
| 3.4.3 Güney Afrika Cumhuriyeti’nin Demir ve Çelik İthalatı | 17 |
| 3.5 Türkiye İle Ticaret | 18 |
| 3.5.1 Genel Durum | 18 |
| 3.5.2 İhracat | 19 |
| 3.5.3 İthalat | 21 |
| 3.5.4 Güney Afrika Cumhuriyeti’nin Demir Çelik Dış Ticareti | 22 |
| 3.5.5 Güney Afrika Cumhuriyeti’nin Boru Dış Ticareti | 25 |
| 3.5.6 Güney Afrika’nın İnşaat Aksamları Dış Ticareti | 27 |

| | | |
|---------|---|----|
| 3.5.7 | Güney Afrika'nın Türkiye ile Demir Çelik, Boru ve İnşaat Aksamları Dış Ticareti | 30 |
| 4. | DIŞ TİCARET POLİTİKASI VE VERGİLER | 30 |
| 4.1 | Dış Ticaret Politikası | 30 |
| 4.2 | İthalat Rejimi | 31 |
| 4.3 | Tarifeler ve Diğer Vergiler | 31 |
| 4.3.1 | Gelir Vergisi | 31 |
| 4.3.2 | İkincil Vergi | 32 |
| 4.3.3 | Kurumlar Vergisi | 32 |
| 4.3.4 | Sermaye Geliri Vergisi | 33 |
| 4.3.5 | Katma Değer Vergisi (KDV) | 33 |
| 4.3.6 | Tarife Dışı Engeller | 33 |
| 4.3.7 | Anti-Damping Uygulamaları | 34 |
| 4.3.8 | Ürün Standartları ile İlgili Uygulamalar | 34 |
| 4.3.8.1 | Standartlar | 35 |
| 4.3.8.2 | Uygunluk değerlendirmesi | 35 |
| 4.3.8.3 | Ürün belgelendirmesi | 35 |
| 4.3.8.4 | Akreditasyon | 35 |
| 4.3.8.5 | Kambiyo Rejimi | 36 |
| 5. | DOĞRUDAN YABANCI YATIRIMLAR | 36 |
| 5.1 | Doğrudan Yabancı Yatırımların Görünümü | 36 |
| 5.2 | Şirket Birleşmeleri ve Marka Satınalmalar | 36 |
| 6. | TİCARETİ ETKİLEYEN KÜLTÜREL FAKTÖRLER | 37 |
| 6.1 | Para Kullanımı | 38 |
| 6.2 | Pasaport ve Vize İşlemleri | 38 |
| 6.3 | Resmi Tatiller ve Çalışma Saatleri | 38 |
| 6.4 | Telefon Kodları | 39 |
| 6.5 | Yerel Saat | 39 |
| 6.6 | İklim | 39 |
| 6.7 | Yerel Ulaşım | 40 |

YÖNETİCİ ÖZETİ

Afrika kıtasının güney uç bölgesini kaplayan Güney Afrika Cumhuriyeti, maden bakımından dünyanın en zengin doğal kaynaklarına sahip olması ve 54,5 milyon nüfusu ile dikkat çeken önemli bir ülkedir.

GAC'nin ekonomisi gelişmiş bir yapı sergilemektedir. Fakat aynı zamanda nüfusun büyük bir kısmı da yoksulluk içerisinde bulunmaktadır. GAC'nin gelir dağılımında büyük bir farklılık yaşanmaktadır.

Yönetimin önemli bölümünü kontrolüne almış olan siyahi yerel halk ülkede yaygın bir hakimiyet kurmuş durumdadır. Günümüzde GAC'da ırk ayırımı dönemi sonrası radikal değişimler yaşanmaktadır.

Güney Afrika Cumhuriyeti (GAC) ekonomisi dünyadaki en 'açık' ekonomilerden birisidir. Günümüzde GAC'nin ekonomisi gelişmiş bir yapı sergilemektedir. Fakat aynı zamanda nüfusun büyük bir kısmı da yoksulluk içerisinde bulunmaktadır. GAC'nin gelir dağılımında büyük bir farklılık yaşanmaktadır. Nüfusun azınlığı yüksek kalite ve standartta ürün tercih eden bir kitle oluşturmaktadır. Büyük bir bölümü oluşturan kitle ise yoksulluk sınırlarında yaşamını sürdürmektedir.

GAC'nin dış ticaret hacmi GSYİH'sının %50'den fazlasına karşılık gelmektedir. Önemli dış ticaret ortakları AB ülkeleri, ABD ve Japonya şeklindedir. GAC'ın ihraç ürünlerinin büyük bir bölümü toplam ihracatın 2/3'üne yakın oranda imalat sanayi ürünlerinden oluşmaktadır. Maden ürünleri ihracatı başlı başına toplam ihracatın 1/3'ünü teşkil etmekte ancak tarım ürünleri ise sadece küçük yüzdelerle ifade edilecek seviyededir. GAC'ın ithalat politikasının uzun yıllar ikame ve sıkı tarife korumacılığı ile ithalat sınırlamalarının ardından 1990'lı yıllardan sonra liberalleşerek büyük ölçüde değişim geçirdiği gözlenmiştir. Son yıllarda ithalatta ara mallar ve sermaye mallarına olan talep artışını yansıtan bir yapı görülmektedir. Uluslararası petrol fiyatlarındaki artışlara paralel olarak bu kalemlerdeki mal grubu ithalat maliyetleri de önemli oranda yükselmiştir.

Her geçen gün kendi ekonomisini ve dünya ekonomisine katkısını artıran bu ülke Türkiye için önemli bir hedef pazar olarak görülmelidir.

1.GENEL BİLGİLER

1.1 Coğrafi Konum

Güney Afrika Cumhuriyeti Afrika Kıtasının güney uç bölgesini kaplayan ve Atlas Okyanusu ile Hint Okyanusuna uzun kıyıları bulunan üç tarafı denizle çevrili bir yarımada konumundadır. GAC toprakları 9 eyalete ayrılmış olup bunlar; Gauteng, Western Cape, Kwazulu Natal, Eastern Cape, Northern Cape, Limpopo, Mpumalanga, Free State and the North West'dir. Yasal başkent Cape Town olmakla birlikte yönetim için başkent Pretorya'dır. Diğer önemli şehirler Johannesburg, Durban, Port Elizabeth, Bloemfontein ve East London'dır. Ülkede ticari faaliyet bakımından adından söz edilebilecek nehir veya göl bulunmamaktadır. En büyük göl Saint Lucia in KwaZulu-Natal gölüdür. En büyük nehir de ülkenin kuzeyindeki Darkensberg dağlarından batıya doğru uzanan Orange River'dır. Bu nehir Western Cape bölgesinde Vaal nehri ile birleşerek ileride Namibya ile sınırı da belirlemiş olarak Atlas okyanusuna dökülür. Bu iki nehrin oluşturduğu akarsu ülkedeki toplam akarsu miktarının 3'te 2'sini temsil eder.

1.2 Siyasi ve İdari Yapı

Güney Afrika Cumhuriyeti oldukça yeni sayılabilecek bir yerleşim merkezidir. Bölgeye ilk olarak kuzeyden göç eden Khoisan kabilesi ve bunun ardından da Bantu kabilesi yerleşmiştir. Bölgenin Avrupa tarafından keşfi 1488 yılında Portekizli kaşif Bartholomeu Dias'ın Cape bölgesini dolaşması ile başlamıştır. Ardından Vasko de Gama da Hindistan'dan Cape'ye ulaşmıştır. Güney Afrika, 1910 yılında kendi kendisini yöneten bir milletler topluluğuna dönüşmüştür. 1948 yılına kadarki süreçte ırk ayrımına dayalı yasalar getirilmiş ve bunu protestolar izlemiştir. Güney Afrika Cumhuriyeti politikası ırk ayrımının 1994'te sona ermesiyle %60-70 oranlarındaki baskın oyları ile Afrika Ulusal Kongresi (ANC) tarafından belirlenmiştir. Güney Afrika Cumhuriyeti'nde ABD'dekine benzer şekilde; merkezi bir ulusal devlet ve ayrıca 9 eyalet başkanlığı bulunmaktadır. Parlamentoda iki meclis bulunmakta; Ulusal Mecliste 400 milletvekili ve bunun üst grubu olarak Eyaletler Ulusal Konseyi'nde de 90 temsilci yer almaktadır. Devlet başkanı, partiler tarafından paylaşılan 400 parlamenter ve eyaletlerden eşit sayıda katılım ile oluşan 90 kişinin birlikte oy kullanması ile seçilmektedir. Yönetimde genel sorumluluk Ulusal Konsey'e aittir. Eyalet Başkanlıkları daha çok kendi eyaletlerindeki yerel sorumluluklara sahiptir. Yönetim gücünün büyük bir bölümü; Ulusal Meclis ile hem devlet hem de hükümet lideri konumdaki Devlet Başkanının elindedir. Ülkede yasama, yürütme ve yargı güçleri birbirinden ayrılmıştır.

Parlamento ve Devlet Başkanı seçimleri her 5 yılda bir yapılmaktadır. Devlet Başkanlığı en fazla iki defa üst üste yapılabilmektedir.

1.3 Nüfus ve İstihdam

GAC nüfusu 2015 yılı verilerine göre 54,5 milyon civarında hesaplanmaktadır. Doğurganlık oranı %2,7 (kadın başına düşen çocuk sayısı), ortalama yaşam süresi 50,7 olarak kaydedilmiştir. Kentleşme oranı da %59,2 gibi yüksek bir rakam olup bunun hızla artma eğiliminde olduğu belirtilmektedir.

Kentlerin toplam nüfusa oranlarıyla başlıca yerleşim yerleri Kwazulu-Natal (%20,9), Gauteng (%20,1), Eastern Cape (%14,6) ve Western Cape (%10) şeklindedir. Yönetimde muhafazakar kesim (beyazlardan oluşan grup) ile radikal siyah grupların ağırlıkları marjinal seviyelere inmiştir. Irk ayrımı nedeniyle yoksul kalmış kesim olarak görülen siyahların ekonomide güçlenmesi için Black Economic Empowerment programı yürütülmektedir.

Güney Afrika Cumhuriyeti'nde nüfus ve işgücü alanında önemli değişim yaşanmaktadır. Nüfus artış hızı önemli ölçüde azaltılmış olmakla birlikte; komşu ülkelerden iş ve yerleşim amaçlı göç yaşanırken, ırkçılığın sona ermesi ile korkulu bir hayat yaşamaya başlayan nitelikli beyazlar da ülkeyi terk ederek gelişmiş ülkelere göç etmektedir. Bu nedenle özellikle nitelikli orta kademe ve yönetici personel yetersizliği ciddi şekilde hissedilmekte ve çare aranmaktadır.

1.4 Doğal Kaynaklar ve Çevre

Güney Afrika'da maden bakımından dünyanın en zengin doğal kaynakları bulunmaktadır. Başlıca madenleri; platin, altın, bakır, elmas, kömür, vanadyum, uranyum, manganez, krom, demir cevheri, asbest, antimon, kalay, tungsten, mika ve nikeldir. Bunların haricinde 35 değişik maden de bulunmakta, turizm sezonlarında platin ve altının yanı sıra yarı-değerli taşlar ametist ve tanzanitten yapılmış takı eşyaları da dünya çapında büyük ilgi görmektedir. Güney Afrika Cumhuriyeti dünyada aynı anda 5 büyükbaş yaban hayvanına (aslan, leopar, fil, bufalo ve gergedan) doğal ortamlarında ev sahipliği yapan tek ülke konumunda olup ülke turizminde de önemli rol oynamaya başlamıştır. Yakın zamana kadar düzensiz avlanma, yabani hayvanların neslinin tükenmesine neden olduğundan ülkenin çeşitli bölgeleri Milli Park ilan edilmiş, mevcut hayvan türleri bu bölgelerde korunmaya alınmıştır.

2. GENEL EKONOMİK DURUM

2.1 Ekonomik Yapı

GAC'nin ekonomisi gelişmiş bir yapı sergilemektedir. Fakat aynı zamanda nüfusun büyük bir kısmı da yoksulluk içerisinde bulunmaktadır. GAC'nin gelir dağılımında büyük bir farklılık yaşanmaktadır. Ülkede tüketici profili zengin ve yoksul olarak uç noktalara yığılmış durumdadır. Dolayısıyla tüketici eğilimi ve davranışları da farklı olabilmektedir.

Yönetimde 1994 yılından sonra başlayan önemli değişimler çerçevesinde ülkede 9 bölgesel hükümet oluşturulmuştur. GAC ekonomisinin en önemli eyaleti Gauteng'in endüstri, ticaret ve madencilik merkezi olarak toplam GSYİH içindeki payı %40 oranını bulmaktadır. Eyalet nüfusu yaklaşık 9 milyon civarındadır. Ekonomide ikinci önemli bölge Kwazulu-Natal toplam 9,6 milyon nüfusu ve Durban şehri limanı odaklı

yapısı ile turizm, tarım ve ağır sanayiye dayalı bir ekonomiye sahiptir. Üçüncü olarak Western Cape bölgesi 4,6 milyon nüfusu ile önemli eyaletler arasında yerini almakta, daha sınırlı endüstri ve maden kaynağına sahip olmasına rağmen diğer eyaletlere göre daha tutarlı ekonomik performans göstermektedir. Bu bölgede tarım (özellikle şarap endüstrisi) ve turizm konuları iyi işletilmekte olan alanlardır.

GAC bölgede komşu ve diğer Afrika kıtası ülkelerini de etkisi altına alan örnek bir ülke konumuna gelmiştir. GAC Başkanı Mbeki öncülüğünde Afrika Rönesans'ı yaşandığı ifade edilmektedir. GAC'ın diğer ülkeler ile ilişkilerinin son yıllarda derinlik ve yoğunluk kazandığı gözlenmektedir. Kıtada siyasi ve ticari alanda önemli uluslararası örgütlenmeler (AU African Union, South African Development Community-SADC gibi) de hız kazanmış olup GAC'ın bu alanlarda önemli yeri ve rolü bulunmaktadır. Ancak GAC'nin bu baskın konumunun iş dünyasında çekimser tartışmalara yol açtığı da belirtilmektedir.

GAC dünya ekonomisinde ağırlığı bulunan gelişmiş ekonomiye sahip ülkelerden geniş çaplı ilgi görmektedir. Ekonomi programında ülkenin orta vade planı (Accelerated and Shared Growth Initiative for South Africa-ASGISA) önemli yer teşkil etmektedir. Programa göre pazar ekonomisine dayalı olan GAC ekonomisinin bu yapısının süreceği ve kamu-özel sektör ortaklıklarının da özendirilmeye devam edeceği vurgulanmaktadır. Diğer taraftan ulaştırma ve enerji alanlarında önemli kamu yatırımları programda devletçi yaklaşım ile alınmakta olduğundan ileriki yıllarda özelleştirme eğiliminin azalacağı beklenmektedir.

2.2 Ekonomi Politikaları

Yönetimin önemli bölümünü kontrolüne almış olan siyahi yerel halk ülkede yaygın bir hakimiyet kurmuş durumdadır. Günümüzde GAC'da ırk ayırımı dönemi sonrası radikal değişimler yaşanmaktadır. Ekonomide siyah rengin güçlendirilmesi (Black Economic Empowerment) kavramı ile oldukça önemsenen bir program sürdürülmektedir.

GAC dünya ekonomisinde ağırlığı bulunan gelişmiş ekonomiye sahip ülkelerden geniş çaplı ilgi görmektedir. Ekonomi programında ülkenin orta vade planı (Accelerated and Shared Growth Initiative for South Africa-ASGISA) önemli yer teşkil etmektedir. Programa göre pazar ekonomisine dayalı olan GAC ekonomisinin bu yapısının süreceği ve kamu-özel sektör ortaklıklarının da özendirilmeye devam edeceği vurgulanmaktadır. Fakat özelleştirmenin eski popülaritesini yitireceği ifade edilmektedir. Bunun ulaştırma ve enerji alanlarında önemli kamu yatırımlarının devletçi yaklaşım ile programda yer almasından kaynaklanacağı belirtilmektedir.

2.3 Ekonomik Performans

Güney Afrika Cumhuriyeti (GAC) ekonomisi dünyadaki en 'açık' ekonomilerden birisidir. GAC'nin dünya ekonomisiyle bütünleşmesi 1994 yılında barışçıl ve başarılı bir şekilde demokrasiye geçişle birlikte gerçekleşmiştir. Bu durum GAC ekonomisinin başlıca ticari ortaklarının eğilimi ve ülkedeki diğer gelişmeleri de doğrudan etkilemiş görünmektedir.

Günümüzde GAC'nin ekonomisi gelişmiş bir yapı sergilemektedir. Fakat aynı zamanda nüfusun büyük bir kısmı da yoksulluk içerisinde bulunmaktadır. GAC'nin gelir dağılımında büyük bir farklılık yaşanmaktadır.

Ülkede tüketici profili zengin ve yoksul olarak uç noktalara yığılmış durumdadır. Dolayısıyla tüketici eğilimi ve davranışları da farklı olabilmektedir.

Nüfusun azınlığı yüksek kalite ve standartta ürün tercih eden bir kitle oluşturmaktadır. Büyük bir bölümü oluşturan kitle ise yoksulluk sınırlarında yaşamını sürdürmektedir. Bu konu son yıllarda küresel anlamda ele alınmaya başlanmıştır. BM tarafından Millenium Development Goals (MDG) içinde de yer almıştır. GAC'da yoksulluğun azaltılması uğraşlarının tüm Afrika kıtası için örnek teşkil etme özelliği taşıdığı ve bu gelişmelerin diğer Afrika ülkeleri tarafından da yakından izlendiği bilinmektedir.

2.3.1. Enflasyon

2015 yılsonu tüketici fiyat enflasyonu %5,2 olarak gerçekleşmiştir. 2016 yılında ise tüketici fiyat enflasyonunun %6,2 seviyesinde gerçekleşeceği tahmin edilmektedir.

2.3.1.1. Maliye Politikaları

Mali politikada; enflasyonun %3–6 arasında tutulması ve faizlerin kısmen artırılarak aşırı hızlı büyümenin frenlenmeye çalışılması beklenmektedir. Bu hazırlıkların ekonomiye güç kazandıracağı ve tüketici talebinin artmasını sağlayacağı öngörülmektedir.

2.3.1.2 Hayat Standardı ve İşsizlik

BM'in bin yıl kalkınma hedefleri (yoksulluğun ve işsizliğin azaltılması, sağlık koşullarının iyileştirilmesi ve Afrika ülkelerinin dünya ticareti ile daha fazla bütünleşmesi) paralelinde uluslararası görüşmeler sonucunda; özellikle Mbeki dönemindeki gayretler sonuç getirmiş ve G-8'ler başta olmak üzere küresel destek sağlanmıştır.

Ülkede BEE (Black Economic Empowerment) adı altında siyahların ülke ekonomisinde güçlendirilmesini ve istihdamının artırılmasını hedefleyen kapsamlı bir program yürütülmektedir.

2.3.1.3 Bölgesel Görünüm ve Katılımlar

Bölgesel görünüm açısından Afrika ve özellikle Sub-Sahara bölgesi dünyadaki diğer bölgesel gelişmelerden oldukça farklı durumdadır. Uzun yıllar sosyal ve siyasi çalkantılar, anlaşmazlıklar ve iç savaşlar hüküm sürmüş olup 1960'lı yıllarda 54 adet savaş yaşanırken bugün bu sayı 4'e inmiş durumdadır. Ekonomik ve sosyal açıdan dünyanın en az gelişmiş bölgesi olarak yoksulluk, güvenlik ve sağlık sorunları ile mücadele edilen bölgeye dünya ekonomisinde ağırlığı olan (G8 ülkeleri başta olmak üzere) gelişmiş ülkelerin destekleri ve GAC'ın kendi iç dinamikleri ile bölgede bir süredir hızlı bir değişim süreci başlamıştır.

- **“New Partnership for Africa's Development” (Nepad)**

GAC'da ekonominin nispeten daha iyi olması ve apartheid döneminin sona erip siyahların BEE hareketi içinde dünya ekonomisiyle bütünleşmesi gayretleri tüm bölgeyi etkilemiştir. Bu çerçevede kıtada AU

(Afrika Birliği) kurulması yönünde adımlar atılmaya çalışılmıştır. Ekonomik güçlükler bu etkinliğin çapını doğrudan etkilemekle birlikte dünyadan önemli destek temin edilmektedir.

Afrika Birliği'nin ilk resmi toplantısı devlet başkanlarının da katılımıyla Temmuz 2002'de Durban-GAC'da gerçekleştirilmiştir. Örnek olarak Avrupa Birliği formatı üzerinde durulmakta, gündemde ortak parlamento kurulması, merkez bankası ve tek para birimi, adalet divanı ve yatırım bankası kurulması gibi konular yer almaktadır.

AU tarafından bugüne kadar Fildişi Sahilleri, Togo ve Comoros'da önemli siyasi adımların atılmış olması, politik krizlerin çözülmesinde yararlı olduğu şeklinde yorumlanmaktadır. 2003 yılında kurulan AU Barış ve Güvenlik Konseyi BM modelini örnek almakta; soykırımı, anayasaya aykırı durumlar ve insan hakları ihlalleri gibi konularda hizmet vermeyi hedeflemektedir.

- **Güney Afrika Gümrük Birliği (SACU)**

Bölgede Botswana, Lesotho, Namibya, Swaziland (the "BLNS" states) ve GAC'ı kapsayan SACU olarak bilinen en eski anlaşma olup 1910'lardan bu yana devam etmektedir. GAC'ın gümrük vergileri son yıllarda AB ile serbest ticaret anlaşması ve DTÖ ile yapılan anlaşmalar doğrultusunda düşürülmüştür. Ancak söz konusu ülke grubu aralarındaki bazı imtiyazları yine devam ettirmektedir.

ABD ile Haziran 2003'ten itibaren görüşmeler başlatılmış, ancak henüz pek önemli bir gelişme kaydedilmemiştir. Bu ülkeler zaten ABD pazarına "African Growth and Opportunity Act" ile gümrük vergisi olmaksızın erişebilmektedir. Bu ülkeler Latin Amerika ve Hindistan ile de ticaret anlaşmaları imzalamanın üzerinde durmaktadır.

Bunların dışında GAC'ın içinde yer aldığı diğer bölgesel örgütler; Güney Afrika Gelişme Topluluğu (SADC) ve Dođu ve Güney Afrika Ortak Pazarı (Comesa) şeklindedir. Comesa'nın mevcut 20 üyesi; Angola, Burundi, Comoros, Kongo, Cibuti, Mısır, Eritrea, Etopya, Kenya, Libya, Madagaskar, Malawi, Mauritius, Rwanda, Seychelles, Sudan, Swaziland, Uganda, Zambia ve Zimbabwe'dir.

Toplam 374 milyon kişiden oluşan Comesa alanı, 203 milyar ABD dolarını aşan GSYİH'ya sahiptir. Lesoto, Mozambik ve Tanzanya 1997'de Comesa'dan ayrılmıştır. Namibya da SADC faaliyetlerine ağırlık vermek üzere 2003 yılında ayrılmıştır. Bunda GAC'ın Comesa yerine SADC içinde yer almasının önemli rolü bulunduğu ifade edilmektedir.

- **BRICS**

Brezilya, Rusya Federasyonu, Hindistan, Çin ve Güney Afrika Cumhuriyeti gibi yükselmekte olan ekonomilerden oluşan bir politik entegrasyondur. GAC bu gruba 2010 yılında dahil olmuştur.

3. DIŞ TİCARET

3.1 Genel Durum

GAC açık bir ekonomiye sahip olup, dış ticaret hacmi GSYİH'sının %50'den fazlasına karşılık gelmektedir. Önemli dış ticaret ortakları AB ülkeleri, ABD ve Japonya şeklindedir.

Geçen 10 yıl içinde diğer Afrika ülkeleri ile ticaret de oldukça gelişmiştir. GAC'ın ihraç ürünlerinin büyük bir bölümü toplam ihracatın 2/3'üne yakın oranda imalat sanayi ürünlerinden oluşmaktadır. Maden ürünleri ihracatı başlı başına toplam ihracatın 1/3'ünü teşkil etmekte ancak tarım ürünleri ise sadece küçük yüzdelerle rakamlarla ifade edilecek seviyedir.

GAC'ın ithalat politikasının uzun yıllar ikame ve sıkı tarife korumacılığı ile ithalat sınırlamalarının ardından 1990'lı yıllardan sonra liberalleşerek büyük ölçüde değişim geçirdiği gözlenmiştir.

Son yıllarda ithalatta ara mallar ve sermaye mallarına olan talep artışını yansıtan bir yapı görülmektedir. Uluslararası petrol fiyatlarındaki artışlara paralel olarak bu kalemlerdeki mal grubu ithalat maliyetleri de önemli oranda yükseltmiştir.

| Güney Afrika'nın Dış Ticareti (Milyar Dolar) | | | | |
|--|---------|---------|-------|-------|
| Yıl | İhracat | İthalat | Denge | Hacim |
| 2009 | 53,9 | 63,8 | -9,9 | 117,7 |
| 2010 | 71,5 | 80,1 | -8,6 | 151,6 |
| 2011 | 92,9 | 99,7 | -6,8 | 192,6 |
| 2012 | 86,7 | 101,6 | -14,9 | 188,3 |
| 2013 | 96,5 | 103,5 | -7 | 200 |
| 2014 | 90,6 | 90,9 | -0,3 | 181,5 |
| 2015 | 81,5 | 85,7 | -4,2 | 167,2 |

Kaynak: ITC Trademap

3.2 GAC İhracatında Başlıca Ürünler

GAC'ın 2015 yılı ihracatı bir önceki yıla göre %10 oranında azalmış ve 81,5 milyar ABD doları olarak gerçekleşmiştir. İhracatta ilk sıralarda platin, otomobiller, altın, demir ve taşkömürü yer alırken, bunların dışında önemli ihraç ürünleri, ferro alyajlar, petrol yağları, eşya taşımaya mahsus motorlu taşıtlar, elmas, santrifüjle çalışan kurutma-filtre ve arıtma cihazları, manganez cevherleri ve konsantreleri, işlenmemiş alüminyum, krom cevherleri ve konsantreleri, kara taşıtları için aksam ve parçaları, turunçgiller, şarap, kimyasal odun hamuru, paslanmaz çelikten yassı hadde mamulleri, mısır, üzüm, titanyum cevherleri ve konsantreleri, demir çelikten inşaat malzemeleri, paslanmaz çelik ile bakır cevherleri ve konsantreleridir.

| Güney Afrika'nın İhracatında Başlıca Ürünler (Milyon Dolar) | | | | |
|---|---|----------|----------|----------|
| | | 2013 | 2014 | 2015 |
| GTİP | TOPLAM | 95.111,5 | 90.612,1 | 81.534,4 |
| 7110 | Platin, paladyum, rodyum, iridyum, osmiyum, rutenyum (ham, pudra vb.) | 8412,7 | 6504,4 | 6839,8 |
| 8703 | Otomobil, steysin vagonlar, yarış arabaları | 3666,8 | 4372,0 | 5558,0 |

| | | | | |
|------|---|--------|--------|--------|
| 7108 | Altın (ham, yarı işlenmiş, pudra halinde) | 6614,0 | 4726,9 | 5017,1 |
| 2601 | Demir cevherleri ve konsantreleri | 8458,4 | 6738,7 | 4273,3 |
| 2701 | Taşkömürü; taşkömüründen elde edilen briketler, topak vb. Katı yakıtlar | 5826,5 | 5192,9 | 4263,2 |
| 7202 | Ferro alyajlar | 3663,0 | 4099,3 | 3565,7 |
| 2710 | Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar | 3206,4 | 3081,3 | 2691,4 |
| 8704 | Eşya taşımaya mahsus motorlu taşıtlar | 2973,2 | 3024,5 | 2460,4 |
| 7102 | Elmaslar | 2115,0 | 2423,3 | 1794,6 |
| 8421 | Santrifüjle çalışan kurutma, filtre, arıtma cihazları | 2089,4 | 1975,6 | 1747,8 |
| 2610 | Krom cevherleri ve konsantreleri | 1341,9 | 1073,7 | 1287,2 |
| 2602 | Manganez cevherleri ve konsantreleri | 1567,4 | 1643,1 | 1147,1 |
| 805 | Turunçgiller (taze/kurutulmuş) | 972,9 | 1073,8 | 1094,9 |
| 7601 | İşlenmemiş alüminyum | 1168,1 | 1131,7 | 911,4 |
| 2204 | Taze üzüm şarabı (kuvvetlendirilmiş şaraplar dahil)üzüm şırası | 868,5 | 786,0 | 698,2 |
| 4702 | Çözünür kimyasal odun hamuru | 610,4 | 739,8 | 696,1 |
| 8708 | Kara taşıtları için aksam, parçaları | 918,3 | 778,3 | 650,5 |
| 806 | Üzümler (taze/kurutulmuş) | 519,3 | 580,7 | 593,1 |
| 808 | Elma, armut ve ayva (taze) | 635,3 | 544,3 | 557,7 |
| 7219 | Paslanmaz çelikten yassı hadde mamulü (600mm den geniş) | 640,2 | 644,3 | 518,1 |
| 7118 | Metal paralar | 0,3 | 5,8 | 504,4 |
| 2716 | Elektrik enerjisi | 562,1 | 569,5 | 481,7 |
| 8431 | Ağır iş makine ve cihazlarının aksamı, parçaları | 470,5 | 445,4 | 434,8 |
| 2614 | Titanyum cevherleri ve konsantreleri | 621,5 | 579,9 | 428,3 |
| 9999 | Başka yerde belirtilmemiş ürünler | 237,5 | 317,9 | 382,3 |

| | | | | |
|----------------------------|---|----------|----------|----------|
| 2901 | Asiklik hidrokarbonlar | 441,3 | 509,6 | 375,1 |
| 7606 | Alüminyum sac, levha ve şeritler, kalınlık>0, 2mm | 476,0 | 467,7 | 369,6 |
| 7502 | İşlenmemiş nikel | 128,9 | 323,2 | 362,5 |
| 3902 | Propilen ve diğer olefinlerin polimerleri (ilk şekillerde) | 511,6 | 569,2 | 358,2 |
| 8474 | Toprak, taş, metal cevheri vb. Ayıklama, eleme vb. için makineler | 520,9 | 459,0 | 355,8 |
| 2616 | Kıymetli metal cevherleri ve konsantreleri | 78,6 | 155,9 | 352,0 |
| 8517 | Telli telefon-telgraf için elektrikli cihazlar | 389,1 | 459,6 | 346,8 |
| 2615 | Niyobyum, tantalyum, vanadyum, zirkonyum cevherleri vb. Konsantreleri | 442,0 | 367,7 | 341,3 |
| 8802 | Diğer hava taşıtları, uzay araçları | 170,5 | 201,4 | 339,8 |
| 7308 | Demir/çelikten inşaat ve aksamı | 497,7 | 477,0 | 337,7 |
| 7208 | Demir/çelik sıcak hadde yassı mamulleri- genişlik 600mm. Fazla | 442,9 | 534,6 | 328,0 |
| 7204 | Demir/çelik döküntü ve hurdaları, bunların külçeleri | 569,5 | 538,7 | 322,0 |
| 8413 | Sıvılar için pompalar, sıvı elevatörleri | 345,1 | 330,2 | 312,6 |
| 802 | Diğer kabuklu meyveler (taze/kurutulmuş) (kabuğu çıkarılmış/soyulmuş) | 188,3 | 251,4 | 309,0 |
| 4011 | Kauçuktan yeni dış lastikler | 355,1 | 327,2 | 298,3 |
| | Diğer | 31.394,6 | 31.587,0 | 27.828,7 |
| Kaynak: ITCTrademap | | | | |

3.3 GAC İthalatında Başlıca Ürünler

GAC'ın ithalatında üst sıralarda yer alan ürünler, ham petrol, petrol yağları, otomotiv ve yan sanayi ürünleri, telefon cihazları ve ekipmanları, otomatik bilgi işlem makinaları, hava taşıtları, uzay araçları,

kara taşıtları için aksam ve parçaları, ağır iş makine ve cihazlarının aksam ve parçaları, tıbbi ilaçlar, kauçuk dış lastikler, pirinç ve matbaacılık makineleri şeklindedir.

İthalat 2015 yılında bir önceki yıla göre %5,7 oranında azalmış ve 85,7 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir.

| Güney Afrika Cumhuriyeti'nin İthalatında Başlıca Ürünler (Milyon Dolar) | | | | |
|--|---|-------------------|-------------------|-------------------|
| | | 2013 | 2014 | 2015 |
| GTİP | TOPLAM | 59.381.197 | 64.027.610 | 54.057.599 |
| 2709 | Ham petrol (petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar) | 14721,8 | 16212,1 | 7743,0 |
| 2710 | Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar | 6433,1 | 5805,7 | 4716,4 |
| 8703 | Otomobil, steysin vagonlar, yarış arabaları | 5494,3 | 4706,2 | 4347,0 |
| 8517 | Telli telefon-telgraf için elektrikli cihazlar | 3404,3 | 3165,0 | 3441,6 |
| 8471 | Otomatik bilgi işlem makineleri, üniteleri | 2054,4 | 1978,9 | 1844,5 |
| 3004 | Tedavide/korunmada kullanılmak üzere hazırlanan ilaçlar (dozlandırılmış) | 1812,0 | 1569,4 | 1655,4 |
| 8708 | Kara taşıtları için aksam, parçaları | 1263,4 | 1300,3 | 1255,3 |
| 8443 | Matbaacılığa mahsus baskı makineleri, yardımcı makineler | 921,2 | 867,5 | 801,8 |
| 8704 | Eşya taşımaya mahsus motorlu taşıtlar | 1241,0 | 1051,2 | 787,5 |
| 8429 | Dozerler, greyder, skreyper, ekskavatör, küreyici, yükleyici vb. | 1005,6 | 906,0 | 711,6 |
| 8502 | Elektrojen grupları, rotatif elektrik konvertisörleri | 677,1 | 897,5 | 676,7 |
| 8802 | Diğer hava taşıtları, uzay araçları | 429,6 | 585,2 | 640,3 |
| 4011 | Kauçuktan yeni dış lastikler | 764,9 | 695,2 | 601,0 |
| 8431 | Ağır iş makine ve cihazlarının aksamı, parçaları | 808,2 | 688,0 | 576,3 |
| 9018 | Tıp, cerrahi, dişçilik, veterinerlik alet ve cihazları | 600,9 | 592,5 | 556,8 |
| 8504 | Elektrik transformatörleri, statik konvertisörler, endüktörler | 582,1 | 505,2 | 503,1 |

| | | | | |
|------|---|----------|----------|----------|
| 1001 | Buğday ve mahlut | 417,0 | 496,5 | 475,1 |
| 2818 | Suni korendon alüminyum oksit ve hidroksit | 568,8 | 491,6 | 470,6 |
| 3302 | Sanayide hammadde olarak kullanılan koku veren maddelerin karışımları | 507,3 | 490,0 | 459,7 |
| 7102 | Elmaslar | 648,9 | 618,6 | 456,0 |
| 8483 | Transmisyon milleri, kranklar, yatak kovanları, dişliler, çarklar | 453,2 | 421,2 | 395,6 |
| 8501 | Elektrik motorları, jeneratörler | 280,4 | 277,4 | 393,1 |
| 8413 | Sıvılar için pompalar, sıvı elevatörleri | 442,9 | 448,3 | 392,0 |
| 8536 | Gerilimi 1000 voltu geçmeyen elektrik devresi teçhizatı | 407,7 | 393,3 | 385,5 |
| 8544 | İzole edilmiş tel, kablo; diğer izole edilmiş elektrik iletkenleri; fiber optik k | 359,9 | 358,9 | 382,7 |
| 3808 | Haşarat öldürücü, dezenfekte edici, zararlıları yok edici | 369,1 | 399,4 | 378,9 |
| 207 | Kümes hayvanlarının etleri ve yenilen sakatları | 403,6 | 374,6 | 365,7 |
| 6404 | Ayakkabı; yüzü dokuma maddelerinden, tabanı kauçuk, plastik vb | 354,3 | 340,6 | 353,4 |
| 2711 | Petrol gazları ve diğer gazlı hidrokarbonlar | 320,1 | 422,2 | 351,6 |
| 3002 | İnsan ve hayvan kanı, serum, aşı, toksin vb. Ürünler | 297,6 | 299,0 | 341,3 |
| 8529 | Radyo, televizyon, radar cihazları vb cihazların aksam ve parçaları | 417,2 | 396,4 | 336,5 |
| 3824 | Kimya ve bağlı sanayide kullanılan kimyasal ürünler | 384,0 | 394,8 | 336,2 |
| 3901 | Etilen polimerleri (ilk şekillerde) | 327,0 | 354,2 | 335,8 |
| 8414 | Hava-vakum pompası, hava/gaz kompresörü, vantilatör, aspiratör | 405,4 | 375,0 | 328,6 |
| | Diğer | 45.475,1 | 42.580,2 | 39.362,9 |

3.4 Başlıca Ülkeler İtibarı ile Dış Ticareti

3.4.1 İhracat

GAC'nin toplam ihracatında önde gelen ülkeler Çin, ABD, Almanya, Namibya, Botsvana, Japonya, İngiltere, Hindistan, Mozambik, Zambiya, Belçika ve Hollanda'dır. GAC'nin 2015 yılı toplam ihracatında Türkiye 31. sırada yer almaktadır.

| Güney Afrika Cumhuriyeti'nin İhracatında Başlıca Ülkeler (Milyon Dolar) | | | | |
|---|----------------------|-----------------|-----------------|-----------------|
| | | 2013 | 2014 | 2015 |
| | DÜNYA TOPLAMI | 95.111,5 | 90.612,1 | 81.534,4 |
| 1 | Çin | 12.046,0 | 8.680,0 | 7.425,1 |
| 2 | ABD | 6.885,9 | 6.420,0 | 6.227,7 |
| 3 | Almanya | 3.828,1 | 4.236,2 | 5.345,6 |
| 4 | Namibya | 4.237,1 | 4.529,2 | 4.159,4 |
| 5 | Botsvana | 4.601,8 | 4.775,0 | 4.150,6 |
| 6 | Japonya | 5.571,9 | 4.869,3 | 3.997,8 |
| 7 | İngiltere | 3.295,6 | 3.458,9 | 3.377,4 |
| 8 | Hindistan | 3.008,5 | 3.769,8 | 3.277,4 |
| 9 | Mozambik | 2.828,1 | 3.001,6 | 2.328,5 |
| 10 | Zambiya | 2.707,8 | 2.717,1 | 2.321,1 |
| 11 | Belçika | 1.963,5 | 2.473,2 | 2.318,4 |
| 12 | Hollanda | 3.051,0 | 2.995,9 | 2.063,5 |
| 13 | Zimbabve | 2.396,1 | 2.286,1 | 2.007,8 |
| 14 | Hong Kong | 1.444,1 | 1.894,7 | 1.774,2 |
| 15 | İsviçre | 2.126,6 | 1.493,7 | 1.372,9 |
| 16 | Svaziland | 1.515,6 | 1.505,9 | 1.255,9 |
| 17 | Lesotho | 1.409,6 | 1.313,9 | 1.173,9 |
| 18 | İtalya | 1.085,4 | 1.061,7 | 1.149,7 |
| 19 | BAE | 1.212,6 | 1.387,3 | 1.121,2 |
| 20 | G. Kore | 1.263,1 | 1.322,1 | 1.099,5 |
| 21 | Demokratik Kongo | 1.364,9 | 1.242,2 | 1.025,8 |
| 22 | İspanya | 819,2 | 967,4 | 906,4 |
| 23 | Avustralya | 811,3 | 841,8 | 852,9 |
| 24 | Fransa | 1.007,5 | 876,4 | 751,9 |
| 25 | Angola | 1.004,5 | 1.050,6 | 669,0 |
| 26 | Kenya | 803,0 | 721,9 | 653,3 |
| 27 | Nijerya | 807,8 | 973,7 | 651,9 |
| 28 | Brezilya | 657,0 | 631,8 | 613,8 |
| 29 | Tayvan | 1.143,0 | 865,4 | 578,4 |

| | | | | |
|----|----------------|--------------|--------------|--------------|
| 30 | Singapur | 983,6 | 855,7 | 544,6 |
| 31 | Türkiye | 639,4 | 595,3 | 543,7 |

Kaynak: ITC Trademap

3.4.2 İthalat

GAC'nin ithalatında başlıca tedarikçi ülkeler, Çin, Almanya, ABD, Hindistan, Japonya, Nijerya, İngiltere, Suudi Arabistan ve İtalya şeklindedir. Türkiye, GAC'nin 2015 yılında 31. önemli tedarikçisi konumundadır.

| Güney Afrika Cumhuriyeti'nin İthalatında Başlıca Ülkeler (Milyon Dolar) | | | | |
|---|----------------------|------------------|-----------------|-----------------|
| | | 2013 | 2014 | 2015 |
| | DÜNYA TOPLAMI | 103.441,3 | 99.892,7 | 85.697,9 |
| 1 | Çin | 16006,0 | 15449,4 | 15665,9 |
| 2 | Almanya | 10697,9 | 10003,2 | 9666,8 |
| 3 | ABD | 6564,3 | 6595,5 | 6040,6 |
| 4 | Hindistan | 5377,5 | 4551,5 | 4252,9 |
| 5 | Japonya | 4077,4 | 3777,4 | 3170,0 |
| 6 | Nijerya | 3616,8 | 5135,8 | 3022,1 |
| 7 | İngiltere | 3341,7 | 3271,7 | 2756,8 |
| 8 | Suudi Arabistan | 8025,7 | 7129,4 | 2642,9 |
| 9 | İtalya | 2695,4 | 2642,9 | 2231,0 |
| 10 | Tayland | 2750,3 | 2376,3 | 2076,1 |
| 11 | Fransa | 2318,8 | 2207,2 | 1931,2 |
| 12 | İspanya | 1886,5 | 1717,4 | 1434,2 |
| 13 | Brezilya | 1607,0 | 1369,2 | 1396,1 |
| 14 | Angola | 1960,9 | 2019,0 | 1357,2 |
| 15 | Singapur | 1971,0 | 1819,7 | 1340,0 |
| 16 | G. Kore | 1876,0 | 1543,4 | 1300,0 |
| 17 | Vietnam | 991,7 | 1061,4 | 1275,9 |
| 18 | Hollanda | 1660,6 | 1444,1 | 1249,6 |
| 19 | BAE | 954,3 | 1451,0 | 1094,3 |

| | | | | |
|----|----------------|--------------|--------------|--------------|
| 20 | Svaziland | 1165,3 | 1147,3 | 1090,5 |
| 21 | Belçika | 1130,1 | 1070,6 | 1008,6 |
| 22 | Avustralya | 1336,8 | 1092,2 | 973,3 |
| 23 | İsveç | 1083,7 | 1043,5 | 946,5 |
| 24 | Tayvan | 1105,2 | 968,6 | 913,7 |
| 25 | Malezya | 990,8 | 1002,7 | 855,1 |
| 26 | Mozambik | 1271,3 | 1045,3 | 812,3 |
| 27 | İsviçre | 873,0 | 823,3 | 717,9 |
| 28 | Endonezya | 871,9 | 846,9 | 700,7 |
| 29 | Polonya | 626,4 | 730,5 | 673,4 |
| 30 | Arjantin | 732,6 | 522,9 | 609,7 |
| 31 | Türkiye | 659,7 | 650,3 | 583,3 |

Kaynak: ITC Trademap

3.4.3 Güney Afrika Cumhuriyeti'nin Demir ve Çelik İthalatı

Güney Afrika Cumhuriyeti'nin Demir ve Çelik İthalatı

| | 1000 \$ | | | | |
|----------------------|------------------|------------------|------------------|------------------|------------------|
| Ülkeler | 2011 | 2012 | 2013 | 2014 | 2015 |
| DÜNYA TOPLAMI | 1.422.037 | 1.255.790 | 1.560.925 | 1.249.374 | 1.081.021 |
| Çin | 206.159 | 223.297 | 352.418 | 373.234 | 428.371 |
| Almanya | 176.135 | 117.811 | 120.444 | 90.307 | 74.644 |
| Japonya | 79.725 | 121.844 | 138.175 | 81.182 | 56.523 |
| İsveç | 81.123 | 82.406 | 68.526 | 66.156 | 53.118 |
| Yeni Caledonya | 33.546 | 38.280 | 36.798 | 38.840 | 32.907 |
| Taipei | 39.733 | 40.206 | 28.985 | 22.446 | 32.568 |
| İspanya | 57.648 | 17.796 | 27.310 | 22.174 | 30.685 |
| Belçika | 82.931 | 90.802 | 68.735 | 45.757 | 30.245 |
| Kore | 80.188 | 70.624 | 84.728 | 45.676 | 30.188 |
| BAE | 1.291 | 223 | 442 | 16.121 | 26.413 |
| 37 . Türkiye | 46.669 | 6.806 | 18.776 | 14.986 | 4.072 |

Kaynak: Trademap

Güney Afrika Cumhuriyeti'nin 2015 yılı demir ve çelik ithalatı 1 milyar \$ iken, Türkiye 4 milyon \$ ile 37. sırada yer almıştır.

3.5 Türkiye İle Ticaret

3.5.1 Genel Durum

Ülkemiz ile GAC arasındaki ticari ilişkiler 1966 yılından beri devam etmektedir. 1980 yılına kadar ülkemizde uygulanan dış ticaret politikaları yüzünden düşük düzeyde seyreden ticari ilişkiler 1981 yılından sonra hızla artmaya başlamış ve 2000 yılına kadar belirgin bir seviyeye gelmiştir.

2015 yılında GAC'ye ihracatımız bir önceki yıla göre %10,3 oranında düşmüş ve 489,3 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir. İthalatımız da bir önceki yıla göre %22,7 oranında düşerek 919,2 milyon dolar olmuştur. Dış ticaret dengesi yine aleyhimize gelişmiş ve dış ticaret açığımız 429,9 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir. 2015 yılında dış ticaret açığımızda bir önceki yıla göre %33,3 oranında bir azalma görülmektedir.

Türkiye-GAC Dış Ticaret Değerleri (Milyon Dolar)

| Yıl | İhracat | İthalat | Hacim | Denge |
|------|---------|---------|---------|----------|
| 2001 | 77,9 | 345,0 | 422,9 | -267,2 |
| 2002 | 85,5 | 207,0 | 292,4 | -121,5 |
| 2003 | 121,5 | 335,7 | 457,2 | -214,2 |
| 2004 | 190,1 | 1.006,7 | 1.196,8 | -816,6 |
| 2005 | 315,7 | 1.260,0 | 1.575,7 | -944,2 |
| 2006 | 598,5 | 1.791,6 | 2.390,1 | -1193,1 |
| 2007 | 571,2 | 1.960,9 | 2.532,1 | -1389,7 |
| 2008 | 1.238,6 | 1.502,5 | 2.741,1 | -263,9 |
| 2009 | 866,7 | 1.102,5 | 1.969,2 | -235,7 |
| 2010 | 369,2 | 889,6 | 1.850,5 | -181,1 |
| 2011 | 508,5 | 1.954,6 | 2.463,1 | -1.446,1 |
| 2012 | 381,9 | 1.289,8 | 1.671,8 | -907,9 |
| 2013 | 619,7 | 1.479,3 | 2.099,1 | -859,6 |
| 2014 | 545,2 | 1.189,4 | 1.734,6 | -644,2 |
| 2015 | 489,3 | 919,2 | 1.408,5 | -429,9 |

| | | | | |
|---------------------|-------|-------|-------|--------|
| 2015 (Ocak-Haziran) | 255,2 | 441,2 | 696,4 | -186 |
| 2016 (Ocak-Haziran) | 195,7 | 472,1 | 667,8 | -276,4 |
| Kaynak: TÜİK | | | | |

3.5.2 İhracat

2015 yılında GAC'ne ihracatımızda petrol yağları 43,4 milyon dolar ile ilk sırada yer almıştır. Otomobil-steysin vagonlar-yarış arabaları, kara taşıtları için aksam parçalar, kağıt-karton, elektrik motor-jenaratör, kauçuktan yeni dış lastikler, kakao içermeyen şeker mamulleri, dokunmuş halılar ise bu ülkeye ihracatımızdaki diğer başlıca kalemler olmuştur.

| Türkiye'nin GAC'ye İhracatında Başlıca Ürünler (Milyon Dolar) | | | | |
|---|---|-------|------|------|
| GTİP | ÜRÜNLER | 2013 | 2014 | 2015 |
| 2710 | Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar | 105,4 | 68,2 | 43,4 |
| 8703 | Otomobil, steysin vagonlar, yarış arabaları | 110,7 | 46,9 | 35,9 |
| 8708 | Kara taşıtları için aksam, parçaları | 35,3 | 44,6 | 31,3 |
| 4811 | Kağıt/karton, selüloz vatka ve selüloz liften tabakalar | 0,2 | 0,8 | 19,6 |
| 8503 | Elektrik motor, jeneratör, elektrojen grupları aksam, parçaları | 1,2 | 0,7 | 19,3 |
| 4011 | Kauçuktan yeni dış lastikler | 8,2 | 9,9 | 13,6 |
| 1704 | Kakao içermeyen şeker mamulleri (beyaz çikolata dahil) | 5,4 | 10,1 | 12,4 |
| 5702 | Dokunmuş halılar, yer kaplamaları (kilim, sumak, karaman vb) | 12,6 | 12,8 | 10,2 |
| 4009 | Vulkanize edilmiş kauçuktan boru ve hortumlar ve donanımları | 8,9 | 8,2 | 9,0 |
| 8507 | Elektrik akümülatörleri, separatörleri | 3,0 | 9,1 | 7,0 |
| 8701 | Traktörler | 18,3 | 9,4 | 6,9 |
| 8422 | Yıkama, temizleme, kurutma, doldurma vb. işler için makine, cihaz | 8,9 | 6,6 | 6,9 |
| 6802 | Yontulmaya, inşaata elverişli işlenmiş taşlar (kayagan hariç) | 5,3 | 5,4 | 6,4 |
| 8450 | Çamaşır yıkama makineleri | 1,2 | 3,0 | 6,4 |
| 9999 | Başka yerde belirtilmemiş ürünler | 6,5 | 7,5 | 6,3 |
| 8704 | Eşya taşımaya mahsus motorlu taşıtlar | 10,7 | 15,6 | 6,2 |
| 8413 | Sıvılar için pompalar, sıvı elevatörleri | 6,6 | 6,6 | 5,8 |

| | | | | |
|------|---|--------------|--------------|--------------|
| 8504 | Elektrik transformatörleri, statik konvertisörler, endüktörler | 2,4 | 5,6 | 5,7 |
| 7216 | Demir/alaşimsız çelikten profil | 9,2 | 8,6 | 5,6 |
| 8516 | Elektrikli su ısıtıcıları, elektrotermik cihazlar (şofbenler) | 4,2 | 4,8 | 5,2 |
| 8418 | Buzdolapları, dondurucular, soğutucular, ısı pompaları | 12,3 | 6,2 | 5,2 |
| 5902 | Naylon, poliamid, poliester vb.esaslı iç-dış lastiği mensucatı | 4,0 | 5,8 | 5,0 |
| 3214 | Macunlar, renkli çimentolar ve boyacılıkta kullanılan sıvama maddeleri | 5,2 | 6,0 | 5,0 |
| 9619 | Hijyenik havlular ve tamponlar, bebek bezleri ve benzeri hijyenik eşya | 4,6 | 4,9 | 4,9 |
| 2008 | Başka yerinde belirtilmeyen meyve ve yenilen diğer bitki parçaları konserveleri | 2,8 | 4,6 | 4,7 |
| 1806 | Çikolata ve kakao içeren diğer gıda müstahzarları | 4,3 | 5,7 | 4,5 |
| 7321 | Demir-çelik soba, ocak, ızgara, ocak, mangal vb. Ev eşyası | 2,0 | 3,1 | 4,3 |
| 5407 | Sentetik iplik, monofil, şeritlerle dokumalar | 4,1 | 3,6 | 4,2 |
| 7013 | Masa, mutfak, tuvalet, ev tezyinatı vb için cam eşya | 6,3 | 3,5 | 4,1 |
| 3923 | Eşya taşıma ambalajı için plastik mamulleri, tıpa, kapak, kapsül | 3,2 | 3,3 | 3,9 |
| 9401 | Oturmaya mahsus mobilyalar, aksam-parçaları | 4,6 | 6,2 | 3,9 |
| 3920 | Plastikten diğer levha, yaprak, pelikül ve lamalar | 4,4 | 3,9 | 3,6 |
| 4016 | Vulkanize kauçuktan diğer eşya | 4,5 | 3,7 | 3,5 |
| 8437 | Tohumları temizleme, ayırma, öğütme, işleme makine ve cihazları | 0,8 | 5,0 | 3,4 |
| 5603 | Dokunmamış mensucat (emdirilmiş) | 2,1 | 2,9 | 3,3 |
| 6203 | Erkek/erkek çocuk için takım, takım elbise, ceket vs. | 4,4 | 4,1 | 3,1 |
| 3917 | Plastikten tüpler, borular, hortumlar; conta, dirsek, rakor vb | 3,8 | 2,8 | 3,0 |
| 7408 | Bakır teller | 0,4 | 0,9 | 2,9 |
| 1905 | Ekmek, pasta, kek, bisküvi vs. İle boş ilaç kapsülü mühür güllacı vs. | 2,2 | 2,5 | 2,8 |
| 2401 | Yaprak tütün ve tütün döküntüleri | 0,4 | 2,2 | 2,8 |
| | DİĞER | 179,2 | 180,5 | 148,3 |
| | TOPLAM | 619,7 | 545,5 | 489,3 |

3.5.3 İthalat

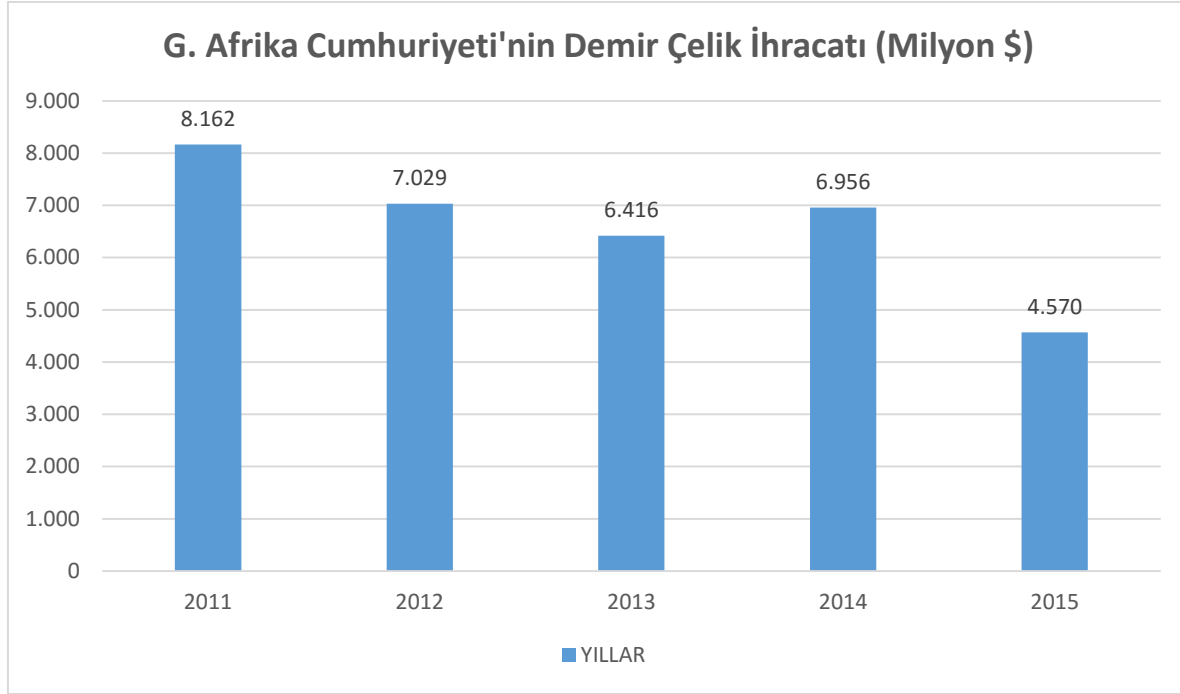
| Türkiye'nin Güney Afrika Cumhuriyeti'nden İthalatında Başlıca Ürünler (Milyon Dolar) | | | | |
|---|---|-------|-------|-------|
| GTİP | TOPLAM | 2013 | 2014 | 2015 |
| 2701 | Taşkömürü; taşkömüründen elde edilen briketler, topak vb. Katı yakıtlar | 0 | 0 | 371,5 |
| 8421 | Santrifüjle çalışan kurutma, filtre, arıtma cihazları | 120,4 | 103,4 | 115,3 |
| 7601 | İşlenmemiş alüminyum | 71,5 | 77,1 | 95,8 |
| 7204 | Demir/çelik döküntü ve hurdaları, bunların külçeleri | 24,5 | 80,8 | 41,8 |
| 7108 | Altın (ham, yarı işlenmiş, pudra halinde) | 558 | 313 | 38,8 |
| 2610 | Krom cevherleri ve konsantreleri | 46,6 | 33,5 | 34,3 |
| 7403 | Arıtılmış bakır, işlenmemiş bakır alaşımları | 38,8 | 3,9 | 30,2 |
| 8703 | Otomobil, steysin vagonlar, yarış arabaları | 0 | 0 | 23,7 |
| 8704 | Eşya taşımaya mahsus motorlu taşıtlar | 8,8 | 10,8 | 23,2 |
| 7201 | Dökme demir (pik aynalı demir (kütle, blok vb. İlk şekillerde) | 23,8 | 27,4 | 12,9 |
| 2301 | Et, sakatat, deniz hayvanı vs. (yemeye uygun olmayan) unu, pelleti, kıkırdakları | 8,4 | 9,7 | 12 |
| 2601 | Demir cevherleri ve konsantreleri | 0 | 0 | 11,6 |
| 7219 | Paslanmaz çelikten yassı hadde mamulü (600mm den geniş) | 40,4 | 16,8 | 9,5 |
| 2916 | Doymamış asiklik ve siklik monokarboksilik asitler ve türevleri | 20 | 20,1 | 9,4 |
| 7202 | Ferro alyajlar | 20,9 | 14,1 | 7,2 |
| 2809 | Difosfor pentaoksit; fosforik asit ve polifosforik asitler | 3,5 | 6,8 | 6,4 |
| 4102 | Koyun ve kuzuların ham derileri | 17,8 | 20,8 | 5,9 |
| 2207 | Etil alkol, alkol derecesi >= 80% tağıyir edilmemiş alkollü içki | 4,6 | 7,7 | 4,9 |
| 2844 | Radyoaktif elementler ve radyoaktif izotoplar vb. Bileşikleri, karışımları, artık | 4,5 | 3,4 | 4,9 |
| 3201 | Debagatte kullanılan bitkisel menşeli hūlasalar ve türevleri | 2,1 | 1,9 | 3,6 |
| 7608 | Alüminyumdan ince ve kalın borular | 2,9 | 3,1 | 3,4 |
| 8708 | Kara taşıtları için aksam, parçaları | 4,2 | 2,9 | 2,9 |
| 2508 | Diğer killer | 2,5 | 2,2 | 2,6 |
| 9014 | Pusulalar, denizci kompasları, yolculukta kullanılan aletler | 0 | 1,9 | 2,4 |
| 9619 | Hijyenik havlular ve tamponlar, bebek bezleri ve benzeri hijyenik eşya | 0 | 0,5 | 2,3 |
| 3808 | Haşarat öldürücü, dezenfekte edici, zararlıları yok edici | 2,1 | 2,3 | 2,1 |

| | | | | |
|-----------------------------|---|-----------------|-----------------|--------------|
| 2712 | Vazelin; parafin, yağlı mum, ozakerit, linyit mumu, turb mumu vb. | 2,1 | 2 | 2,1 |
| 2914 | Ketonlar ve kinonlar vb. Haloj/sülfo/nitro/nitrozo. Türevleri | 4,2 | 2,6 | 1,8 |
| 7205 | Granül ve tozlar-dökme demir, aynalı demir, vb. Demir-çelikten | 1,5 | 0,8 | 1,6 |
| 2530 | Tarifenin başka yerinde yer almayan mineral maddeler | 1,3 | 1,4 | 1,6 |
| 6909 | Laboratuarda, kimyasal/teknik işlerde kullanılan seramikten cihaz ve eşya | 0,6 | 2,1 | 1,4 |
| 7005 | Perdahlanmış cam, levha, yaprak halinde; parlatılmış, cilalanmış | 0,2 | 0,4 | 1,4 |
| 3824 | Kimya ve bağlı sanayide kullanılan kimyasal ürünler | 0,2 | 0,4 | 1,3 |
| 8474 | Toprak, taş, metal cevheri vb. Ayıklama, eleme vb. İçin makineler | 3,6 | 0,4 | 1,2 |
| 2915 | Doymuş asiklik monokarboksilik asitler vb. Türevleri | 1,6 | 1,4 | 1,1 |
| 4101 | Sığır ve at cinsi hayvanların derileri-ham | 0 | 0 | 1 |
| 8477 | Kauçuk, plastik eşya imal ve işleme makine ve cihazları | 0 | 0 | 1 |
| 4011 | Kauçuktan yeni dış lastikler | 0,8 | 1,3 | 0,9 |
| 7502 | İşlenmemiş nikel | 1,3 | 2,1 | 0,9 |
| 1504 | Balıkların/deniz memelilerinin yağları | 0 | 0,3 | 0,9 |
| | DiĞER | 435,7 | 410,2 | 22,5 |
| | TOPLAM | 1.479,30 | 1.189,40 | 919,2 |
| <i>Kaynak: ITC Trademap</i> | | | | |

GAC'den ithalatımızda başlıca ürünler altın ve kömür şeklindedir. Diğer ithal ürünleri de yine ağırlıklı olarak ülkenin çeşitli doğal zenginliklerinden oluşan muhtelif madenler ile otomotiv sanayisi ürünleri şeklindedir.

3.5.4 Güney Afrika Cumhuriyeti'nin Demir Çelik Dış Ticareti

Güney Afrika Cumhuriyeti'nin 2011 yılında demir çelik ihracatı 8 milyar \$ iken, 2014 yılında 6,9 milyar \$ 2015 yılında ise 4,6 milyar \$ değerinde gerçekleşmiştir.



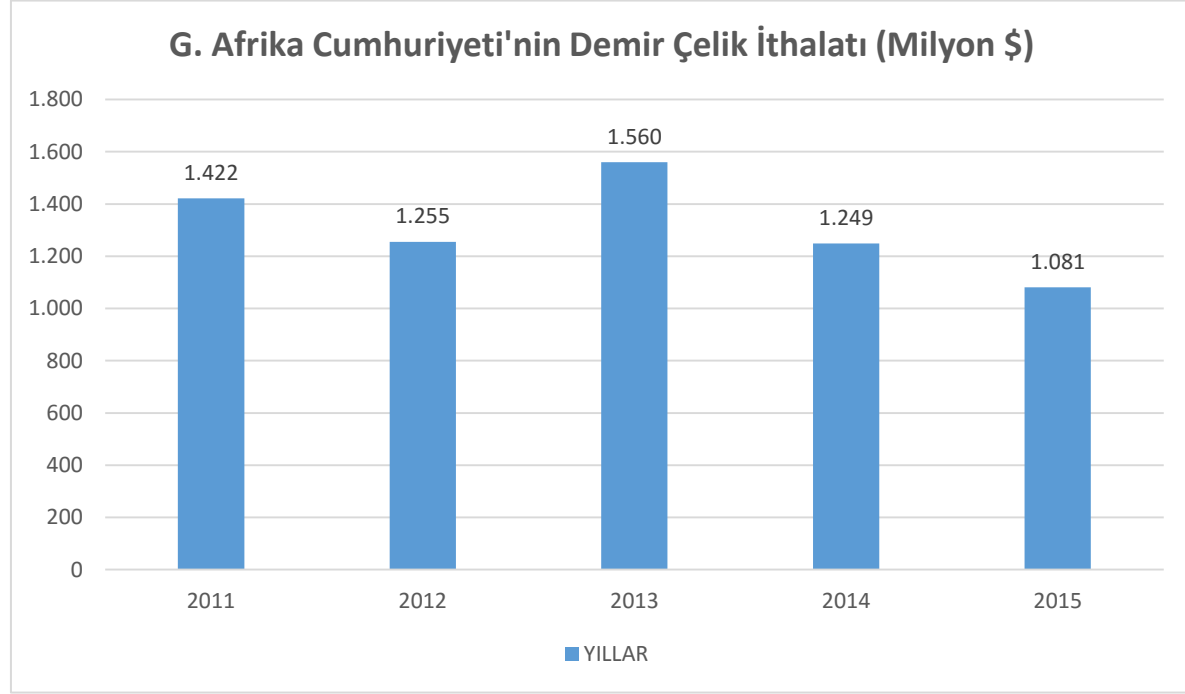
2015 yılında Güney Afrika Cumhuriyeti'nin demir çelik ihracatında ilk sırayı 723 milyon \$ ile Çin yer almaktadır. Onu sırasıyla ABD, İtalya, Japonya ve Kore izlerken Türkiye 20. sırada yer almıştır.

| Güney Afrika Cumhuriyeti'nin Demir Çelik İhracatı (Bin \$) | | | | | |
|--|------------------|------------------|------------------|------------------|------------------|
| | 2011 | 2012 | 2013 | 2014 | 2015 |
| Dünya Toplamı | 8.162.216 | 7.029.063 | 6.416.448 | 6.956.073 | 4.570.909 |
| Çin | 1.192.258 | 735.821 | 1.091.010 | 1.157.230 | 723.305 |
| ABD | 783.400 | 822.495 | 679.939 | 854.489 | 497.936 |
| İtalya | 402.149 | 300.096 | 211.120 | 247.820 | 274.710 |
| Japonya | 468.662 | 359.458 | 352.629 | 410.684 | 257.091 |
| Kore | 424.632 | 333.509 | 286.699 | 280.624 | 231.806 |
| Hindistan | 371.053 | 577.690 | 367.555 | 425.936 | 203.381 |
| Hollanda | 454.627 | 467.186 | 341.959 | 399.967 | 201.720 |
| Almanya | 389.838 | 381.205 | 274.833 | 264.503 | 169.065 |
| Kenya | 317.655 | 228.565 | 221.651 | 221.018 | 167.502 |
| Belçika | 276.920 | 139.988 | 132.476 | 184.789 | 153.453 |
| Taipei | 378.066 | 298.061 | 278.552 | 258.179 | 149.070 |
| Mozambik | 92.945 | 126.562 | 128.468 | 246.710 | 141.531 |
| İspanya | 119.760 | 106.682 | 105.929 | 113.261 | 139.023 |
| Malezya | 268.062 | 245.481 | 211.206 | 136.514 | 138.489 |
| Zambiya | 158.560 | 138.424 | 150.263 | 143.296 | 93.763 |
| Pakistan | 109.325 | 106.938 | 77.849 | 130.702 | 89.135 |
| Zimbabve | 99.308 | 103.024 | 105.060 | 107.558 | 76.844 |
| Namibya | 78.747 | 78.573 | 75.475 | 82.928 | 71.362 |

| | | | | | |
|----------------|---------------|---------------|---------------|---------------|---------------|
| Tanzanya | 88.099 | 83.196 | 71.075 | 77.499 | 53.717 |
| Türkiye | 61.079 | 53.344 | 90.326 | 78.749 | 53.318 |

Kaynak: Trademap

G. Afrika Cumhuriyeti 2011 yılında 1,4 milyar \$ değerinde demir-çelik ithal ederken, 2014'te bu rakam 1,3 milyar \$, 2015 yılında ise 1,1 milyar \$ olmuştur.



G. Afrika Cumhuriyeti'nin 2015 yılında en fazla demir-çelik ithalatı yaptığı ülke Çin olmuştur. Onu sırasıyla Almanya, Japonya, İsveç ve Yeni Kaledonya izlemiştir. Türkiye ise 30. sırada yer almıştır.

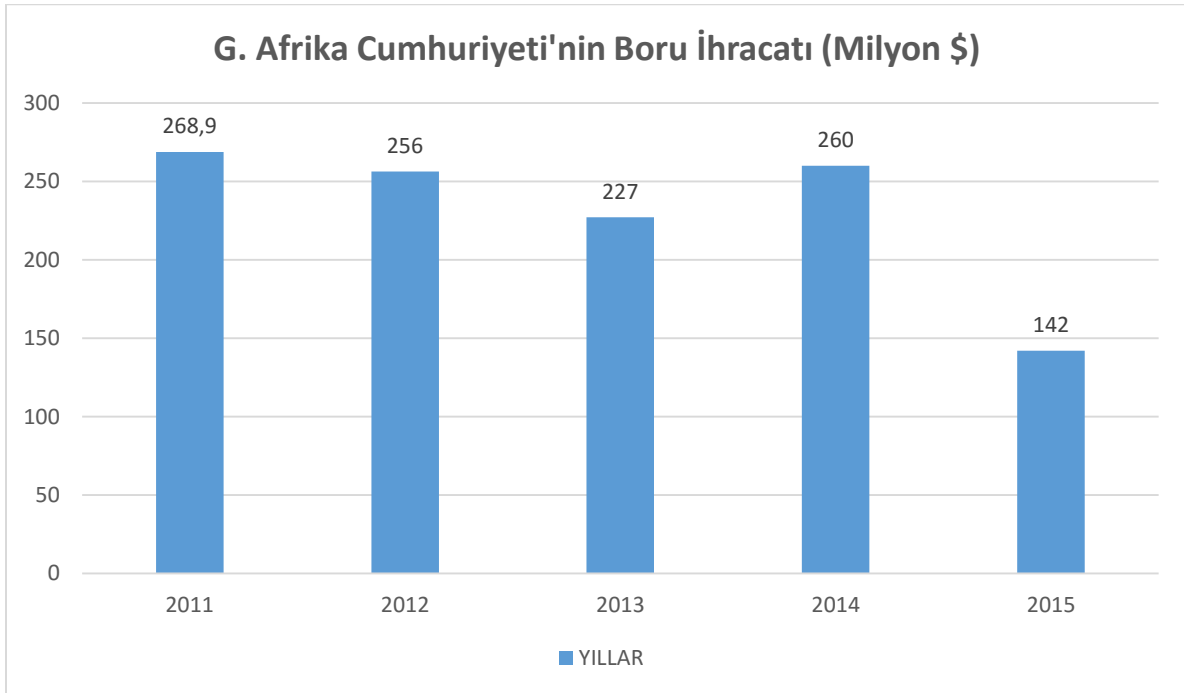
| Güney Afrika Cumhuriyeti'nin Demir Çelik İthalatı (Bin \$) | | | | | |
|--|------------------|------------------|------------------|------------------|------------------|
| | 2011 | 2012 | 2013 | 2014 | 2015 |
| Dünya | 1.422.037 | 1.255.790 | 1.560.925 | 1.249.374 | 1.081.021 |
| Çin | 206.159 | 223.297 | 352.418 | 373.234 | 428.371 |
| Almanya | 176.135 | 117.811 | 120.444 | 90.307 | 74.644 |
| Japonya | 79.725 | 121.844 | 138.175 | 81.182 | 56.523 |
| İsveç | 81.123 | 82.406 | 68.526 | 66.156 | 53.118 |
| Yeni Kaledonya | 33.546 | 38.280 | 36.798 | 38.840 | 32.907 |
| Taipei | 39.733 | 40.206 | 28.985 | 22.446 | 32.568 |
| İspanya | 57.648 | 17.796 | 27.310 | 22.174 | 30.685 |
| Belçika | 82.931 | 90.802 | 68.735 | 45.757 | 30.245 |
| Kore Cum. | 80.188 | 70.624 | 84.728 | 45.676 | 30.188 |
| BAE | 1.291 | 223 | 442 | 16.121 | 26.413 |
| Fransa | 52.386 | 48.056 | 43.011 | 35.215 | 24.478 |
| Hindistan | 84.902 | 57.010 | 113.346 | 54.893 | 22.187 |

| | | | | | |
|----------------------|---------------|--------------|---------------|---------------|--------------|
| İngiltere | 26.432 | 15.006 | 22.200 | 11.391 | 18.965 |
| Kolombiya | 260 | 10.193 | 32.375 | 33.114 | 17.862 |
| Brezilya | 41.315 | 22.400 | 35.059 | 23.893 | 15.606 |
| Avusturya | 7.867 | 5.880 | 14.424 | 10.292 | 15.471 |
| Hollanda | 12.354 | 43.830 | 52.721 | 23.354 | 15.428 |
| Malezya | 26.797 | 24.677 | 24.180 | 22.102 | 14.839 |
| ABD | 11.672 | 30.409 | 25.713 | 14.358 | 13.595 |
| İtalya | 29.431 | 27.722 | 20.912 | 19.694 | 13.504 |
| ...30.Türkiye | 46.669 | 6.806 | 18.776 | 14.986 | 4.072 |

Kaynak: Trademap

3.5.5 Güney Afrika Cumhuriyeti'nin Boru Dış Ticareti

Güney Afrika Cumhuriyeti'nin boru sektöründeki son 5 yıllık ihracatına bakıldığında; 2011 yılında 268,9 milyon \$ olan ihracatın 2015 yılında 142 milyon \$'a düştüğü görülmektedir.

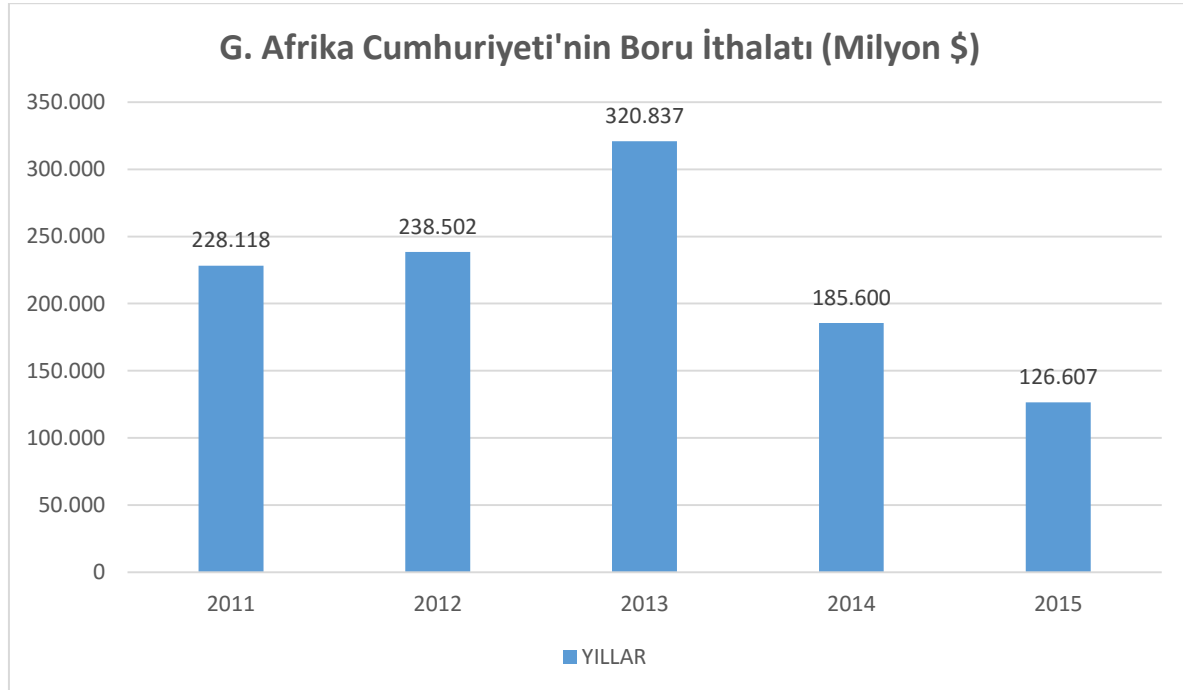


2015 yılında Güney Afrika'nın boru ihracatında ilk sırayı 28,1 milyon \$ ile Namibya almaktadır. Onu sırasıyla ABD, Mozambik, BAE ve Botswana izlemiştir.

| Güney Afrika'nın Boru İhracatı (Bin \$) | | | | | |
|---|---------|---------|---------|---------|---------|
| | 2011 | 2012 | 2013 | 2014 | 2015 |
| Dünya Toplamı | 268.814 | 256.305 | 227.280 | 260.027 | 142.087 |
| Namibya | 16.712 | 16.870 | 21.977 | 18.486 | 28.157 |
| ABD | 40.233 | 41.255 | 28.835 | 63.503 | 22.976 |
| Mozambik | 18.055 | 10.785 | 9.976 | 20.713 | 13.926 |
| BAE | 14.337 | 20.672 | 9.596 | 5.450 | 11.299 |
| Botsvana | 26.536 | 19.615 | 17.034 | 19.089 | 10.803 |
| Zambiya | 29.548 | 22.675 | 29.020 | 26.145 | 10.126 |
| Kongo | 22.057 | 27.186 | 24.625 | 10.400 | 7.214 |
| Zimbabve | 15.485 | 17.552 | 10.121 | 11.132 | 6.715 |
| Svaziland | 6.464 | 3.218 | 4.916 | 3.519 | 3.649 |
| Australya | 14.028 | 13.248 | 7.422 | 7.871 | 3.091 |
| Taipei | 1.606 | 2.318 | 742 | 1.139 | 2.131 |
| Lesotho | 2.407 | 9.843 | 6.388 | 5.524 | 1.901 |
| Meksika | 1.492 | 1 | 0 | 3.555 | 1.843 |
| Tanzanya | 2.350 | 2.888 | 3.925 | 2.047 | 1.806 |
| Angola | 2.893 | 4.370 | 5.579 | 5.528 | 1.644 |
| Malezya | 2.989 | 1.495 | 1.468 | 1.234 | 1.544 |
| Gana | 535 | 1.832 | 1.103 | 1.057 | 1.305 |
| Belçika | 624 | 3.241 | 4.530 | 3.247 | 1.271 |
| Malavi | 1.624 | 1.860 | 2.940 | 1.752 | 1.196 |
| Hollanda | 5.977 | 4.827 | 4.715 | 2.501 | 1.086 |

Kaynak: Trademap

G. Afrika'nın boru ithalatı 2011 yılında 228 milyon \$ civarında iken, 2015 yılında bu rakam 127 milyon \$'a düşmüştür.



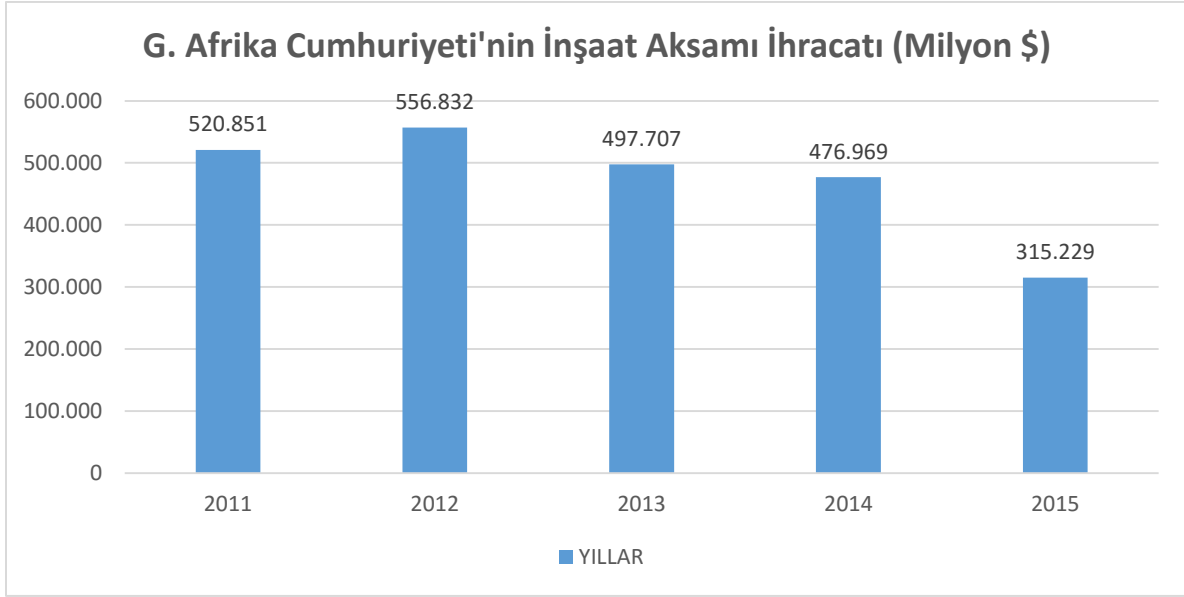
Güney Afrika'nın ithalatındaki en önemli ülkeler; Çin, Tayvan, İtalya ve Almanya iken Türkiye 2015 verilerine göre 12. sırada yer almıştır

| Güney Afrika'nın Boru İthalatı (Bin \$) | | | | | |
|---|------------|------------|--------------|--------------|--------------|
| | 2011 | 2012 | 2013 | 2014 | 2015 |
| Dünya Toplamı | 228.118 | 238.502 | 320.837 | 185.600 | 126.607 |
| Çin | 83.393 | 77.115 | 76.013 | 50.163 | 45.171 |
| Tayvan | 30.127 | 30.410 | 25.494 | 23.381 | 18.433 |
| İtalya | 10.160 | 11.830 | 10.645 | 10.071 | 15.226 |
| Almanya | 16.431 | 20.577 | 19.604 | 12.094 | 9.643 |
| ABD | 6.334 | 10.120 | 13.967 | 6.782 | 6.901 |
| Hindistan | 4.219 | 4.872 | 11.799 | 5.527 | 5.698 |
| İspanya | 2.205 | 2.785 | 83.496 | 4.038 | 4.259 |
| Fransa | 6.676 | 4.250 | 5.401 | 4.523 | 3.005 |
| Portekiz | 0 | 2.925 | 9.901 | 4.614 | 2.453 |
| Mozambik | 20.911 | 26.274 | 22.139 | 18.322 | 1.935 |
| İsveç | 2.366 | 2.682 | 2.282 | 3.266 | 1.887 |
| 12. Türkiye | 145 | 118 | 5.190 | 9.833 | 1.738 |
| İngiltere | 6.462 | 11.287 | 6.899 | 3.098 | 1.463 |
| Avusturya | 262 | 847 | 6.366 | 1.610 | 1.224 |
| Japonya | 7.536 | 3.816 | 2.460 | 1.805 | 1.086 |
| Kanada | 8.400 | 1.591 | 309 | 8.419 | 1.068 |
| Singapur | 51 | 34 | 82 | 3 | 1.064 |
| Tayland | 13 | 92 | 448 | 331 | 503 |
| Brezilya | 5.094 | 4.536 | 2.955 | 1.213 | 494 |
| Romanya | 115 | 150 | 2.157 | 627 | 421 |

Kaynak: Trademap

3.5.6 Güney Afrika'nın İnşaat Aksamları Dış Ticareti

Güney Afrika inşaat aksamı ihracatı 2011 yılında 520,8 milyon \$ iken, 2015 yılında bu rakam 315,2 milyon \$'a düşmüştür

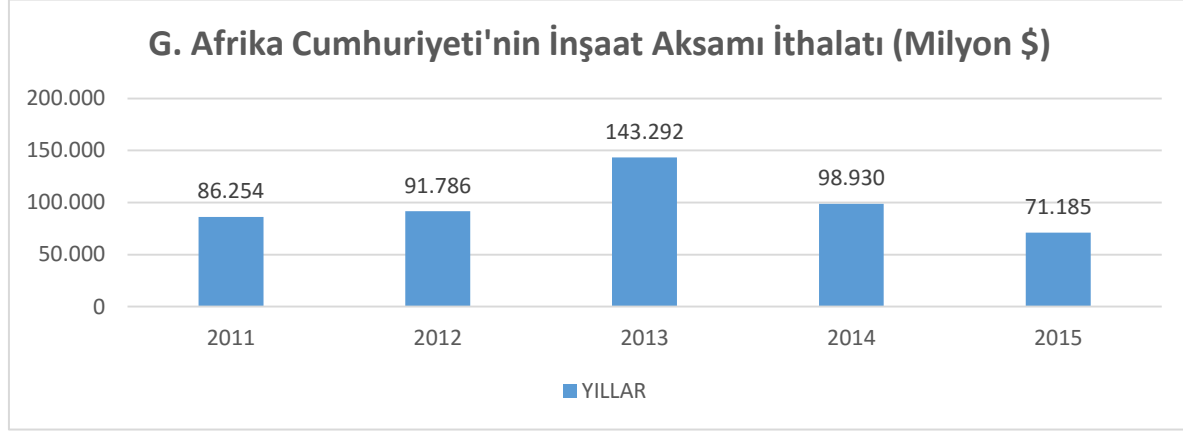


Güney Afrika'nın inşaat aksamı ihracatındaki en önemli ülkeler Namibya, Zambiya, Kongo ve Mozambik'tir.

| Güney Afrika'nın İnşaat Aksamı İhracatı (Bin \$) | | | | | |
|--|---------|---------|---------|---------|---------|
| | 2011 | 2012 | 2013 | 2014 | 2015 |
| Dünya Toplamı | 520.851 | 556.832 | 497.707 | 476.969 | 315.229 |
| Namibya | 59.863 | 39.346 | 42.312 | 71.740 | 80.135 |
| Zambiya | 42.171 | 73.180 | 102.395 | 99.604 | 38.857 |
| Kongo | 56.728 | 112.967 | 70.842 | 56.793 | 24.701 |
| Mozambik | 54.246 | 51.853 | 37.531 | 74.045 | 20.595 |
| Zimbabve | 20.958 | 26.218 | 18.221 | 10.563 | 16.193 |
| Botsvana | 55.864 | 32.661 | 29.001 | 27.583 | 15.697 |
| Gana | 15.490 | 18.394 | 11.488 | 8.027 | 12.626 |
| Lesotho | 7.254 | 12.286 | 7.293 | 8.461 | 10.172 |
| S. Arabistan | 771 | 239 | 2.664 | 1.882 | 9.930 |
| Svaziland | 12.801 | 12.171 | 9.866 | 10.311 | 9.677 |
| Togo | 7 | 232 | 0 | 224 | 8.199 |
| Angola | 9.658 | 10.191 | 13.391 | 11.042 | 7.730 |
| Tanzanya | 10.425 | 7.714 | 10.620 | 7.011 | 6.412 |
| Nijerya | 19.800 | 16.633 | 26.368 | 13.854 | 6.199 |
| Peru | 8.322 | 8.570 | 11.541 | 6.152 | 3.714 |
| Malavi | 6.337 | 5.100 | 9.629 | 4.084 | 3.397 |
| Burkina Faso | 140 | 1.986 | 899 | 1.895 | 2.937 |
| Avustralya | 11.676 | 10.025 | 4.887 | 5.137 | 2.397 |
| İngiltere | 6.318 | 3.327 | 2.817 | 1.949 | 2.202 |
| Tayland | 2.941 | 4.116 | 6.195 | 971 | 1.916 |

Kaynak: Trademap

2011 yılında 86 milyon \$ seviyesinde olan Güney Afrika'nın inşaat aksamı ithalatı, 2015 yılında 71 milyon \$ olarak gerçekleşmiştir.

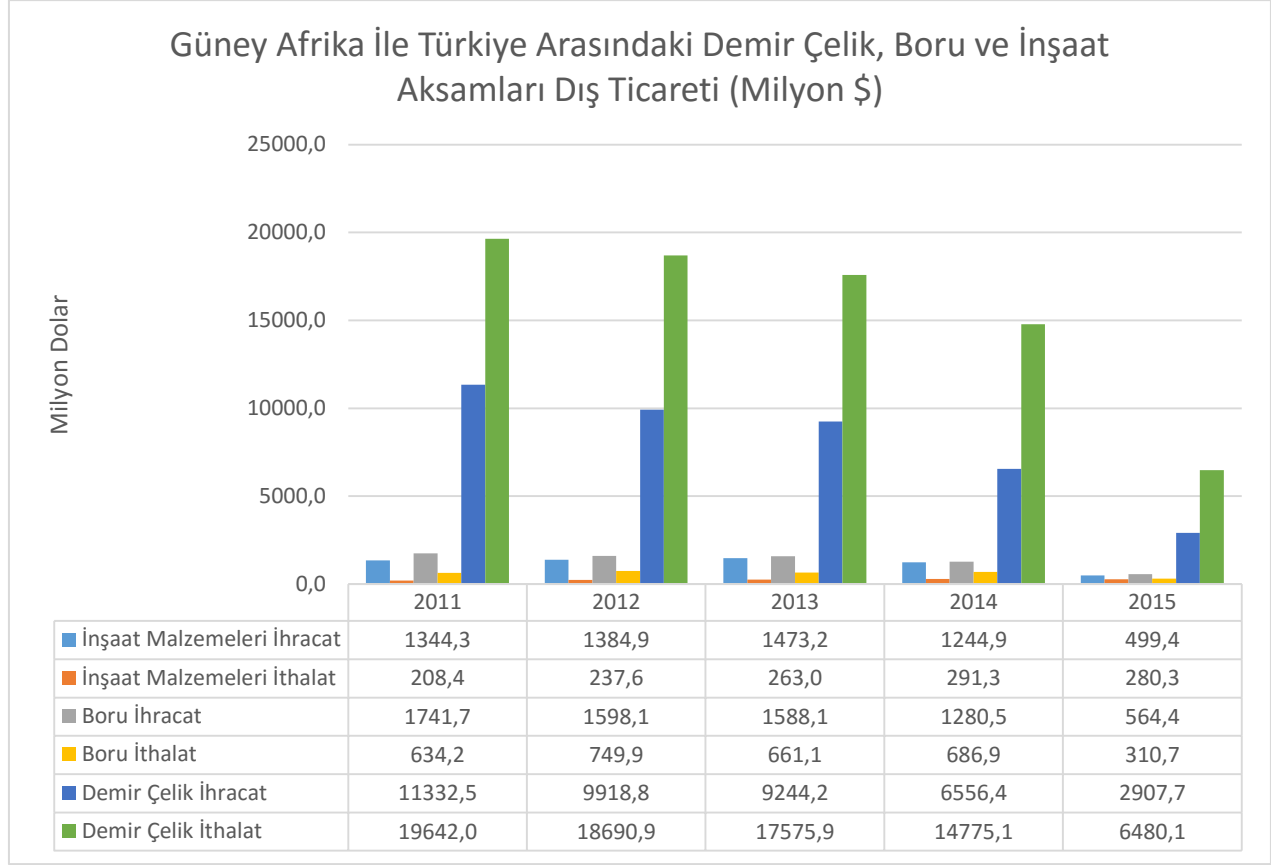


Güney Afrika'nın inşaat aksamı ithalatında Çin yaklaşık 22 milyon \$ ile birinci sıradadır. Onu sırasıyla Almanya, İspanya, İtalya ve Fransa takip etmektedir. Türkiye ise 13. sırada yer alarak sektörde büyük bir öneme sahip olduğunu göstermektedir.

| Güney Afrika'nın İnşaat Aksamı İthalatı (Bin \$) | | | | | |
|--|--------------|--------------|--------------|--------------|------------|
| | 2011 | 2012 | 2013 | 2014 | 2015 |
| Dünya Toplamı | 86.254 | 91.786 | 143.292 | 98.930 | 71.185 |
| Çin | 18.307 | 23.694 | 19.045 | 18.268 | 21.842 |
| Almanya | 5.599 | 12.297 | 25.986 | 12.750 | 13.850 |
| İspanya | 3.247 | 4.489 | 35.510 | 22.911 | 10.928 |
| İtalya | 2.823 | 3.071 | 9.610 | 4.446 | 5.096 |
| Fransa | 3.878 | 1.050 | 1.327 | 912 | 2.657 |
| İngiltere | 2.103 | 2.329 | 4.103 | 4.616 | 2.389 |
| Belçika | 2.345 | 3.004 | 3.206 | 2.173 | 1.681 |
| Hollanda | 3.796 | 3.029 | 1.527 | 2.987 | 1.475 |
| BAE | 1.383 | 517 | 1.104 | 3.863 | 1.353 |
| Taipei | 1.305 | 1.870 | 1.280 | 1.048 | 875 |
| G. Afrika | 5.380 | 4.719 | 3.823 | 1.046 | 842 |
| Namibya | 545 | 1.074 | 669 | 1.417 | 836 |
| 13.Türkiye | 3.840 | 1.303 | 4.058 | 3.899 | 799 |
| Avusturya | 1.056 | 1.602 | 3.872 | 3.544 | 722 |
| ABD | 1.656 | 1.284 | 2.016 | 1.686 | 685 |
| Polonya | 994 | 1.065 | 985 | 1.686 | 617 |
| Hindistan | 14.505 | 9.701 | 2.219 | 963 | 600 |
| Avustralya | 232 | 447 | 534 | 608 | 399 |
| Botsvana | 2.689 | 4.110 | 3.806 | 4.388 | 395 |
| Danimarka | 7 | 12 | 2.016 | 539 | 323 |

Kaynak: Trademap

3.5.7 Güney Afrika'nın Türkiye ile Demir Çelik, Boru ve İnşaat Aksamları Dış Ticareti



Türkiye'nin, Güney Afrika'ya demir-çelik ihracatının 2011 yılında 11,3 milyon \$ olan değeri, 2015 yılında 2,9 milyon \$ seviyelerine gerilemiştir. Boru ve inşaat aksamı sektörlerinde ise Güney Afrika'nın Türkiye ile ihracatında küçük rakamlar kaydedilmekte olup, önemli bir artış ya da azalış gözlemlenmemektedir.

4. DIŞ TİCARET POLİTİKASI VE VERGİLER

4.1 Dış Ticaret Politikası

Güney Afrika'da, dış ticaret politikalarının belirlenmesi konusunda yetkili kuruluş International Trade Administration Commission (ITAC)'dır. Söz konusu kuruluş, gümrük tarifelerinin belirlenmesi, anti-dumping, telafi edici vergiler ve koruma önlemlerinin uygulanması, Ticaret ve Sanayi Bakanlığı tarafından belirlenen ihracatı ve ithalatı koruma önlemlerine tabi ürünler için gerekli izinlerin verilmesi konularında yetkilendirilmiştir.

Güney Afrika'da gümrük tarifeleri ITAC tarafından belirlenmekte, ancak üreticiler, ihracatçılar ve ithalatçılar ITAC tarafından belirlenen gümrük tarifelerinin gözden geçirilerek artırılması veya azaltılması talebinde bulunabilmektedirler.

2002 tarihli 'International Trade Administration Act' yasası uyarınca Ticaret ve Sanayi Bakanlığınca belirlenen bazı ürünlerin ithalatı ve ihracatı kontrol önlemlerine tabidir.

Bu çerçevede, 208 kalem ürünün Güney Afrika'ya ithalatı izne tabi olup, ithalatı izne bağlı ürünler ana hatlarıyla balık ve balıkçılık ürünleri, hidrokarbonlar, radyoaktif kimyasal elementler, petrol ürünleri, lastikler, adi metaller, ateşli silahlar ve mühimmatlar, kumar makineleri, çeşitli kimyasal maddeler ve karboksilik asittir. Ayrıca, tüm kullanılmış ve ikinci el ürünlerle birlikte, hurda ve döküntülerin Güney Afrika'ya ithalatı kontrol önlemlerine tabi bulunmaktadır.

Öte yandan, gümrük tarife cetvelinde yer alan 171 adet ürünün Güney Afrika'dan ihracatı kontrole tabi olup, ihracatı kontrole tabi ürünler ormancılık, madencilik, sınai ürünler, motorlu araçlar, sağlık ve mineral yakıtlar sektörlerinde yer almaktadır. İhracat için gerekli kontroller ürünün çeşidine göre 'ITAC', Madenler ve Enerji Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, Çevre ve Turizm Bakanlığı, Su İşleri ve Ormancılık Bakanlığı ve Güney Afrika Polis Teşkilatı tarafından yapılmakta, nihai ihraç izni ise ITAC tarafından verilmektedir.

4.2 İthalat Rejimi

Güney Afrika'ya ithalatta gümrük vergilerinin dışında %14 KDV uygulaması bulunmaktadır. İthal edilen ürünlerin tamamına yakınında KDV uygulaması bulunmakta, ancak ülkedeki kayıtlı tüccarlar, yerel üretimde kullanılacak veya yeniden satışı yapılacak ürünlerin ithalatında KDV'den muaf tutulabilmektedir.

Gümrük vergisi ve KDV'nin haricinde, Güney Afrika'ya ithalatta, tütün, tütün mamulleri ve petrol ürünlerinde özel tüketim vergisi tahsil edilmektedir. Alkollü içkilerde, perakende satış fiyatlarına göre sabitlenmiş oranlarda vergi alınmakta, bazı lüks tüketim mallarının ithalatında ise %5 ila %7 oranlarında özel tüketim vergisi uygulanmaktadır.

4.3 Tarifeler ve Diğer Vergiler

4.3.1 Gelir Vergisi

Devletin gelirlerinin büyük kısmını gelir vergisi oluşturmaktadır. Devletin gelirlerinin yaklaşık üçte biri dolaylı vergilerden, büyük ölçüde de katma değer vergisinden kaynaklanmaktadır.

Güney Afrika Cumhuriyeti'nde şirketlere uygulanan normal vergi oranı %30 civarındadır. Güney Afrika'da yerleşik olmayan ancak şubeleri yoluyla Güney Afrika'da faaliyet gösteren şirketlerden %35 oranında vergi alınmaktadır. 2000 yılından bu yana şirketleri gelirlerine göre dilimlere ayırarak vergilendirme uygulanmaktadır. En alt gelir grubundaki küçük şirketlerden %15 vergi alınmaktadır. 2003 yılında küçük şirketlerin gelir sınırı 3 milyon Rand'tan 5 milyon Rand'a yükseltilmiş olup yeni kurulan işletmelerin kuruluş masraflarının 20.000 Rand'lık bölümü ile dört yıl süresince yapılan Ar-Ge harcamalarına da vergiden muafiyet getirilmiştir.

Kişilere uygulanan gelir vergisi de kademeli uygulanmaktadır. Yıllık geliri 60 000 Rand'dan az olanlar gelir vergisi ödememektedir. Geliri 100 000 Rand'a kadar olanlar %18, 160 000 Rand'a kadar olanlar %25, 220 000 Rand'a kadar olanlar %30, 220 000-400 000 Rand arasında olanlar %35-38% ve 400 000 Rand'ın üzerinde olanlar %40 vergi ödemektedir. Vergi yılı 1 Mart ile 28 (veya 29) Şubat arasındadır. Mükellefler,

önceki yıl yapılan ödeme temel alınarak tahmine göre, iki taksitle vergilerini yatırmaktadırlar. Daha sonra gerçekleşen fark ödenecekten az ise fark istenmekte, fazlaysa ödeyene iade edilmektedir.

4.3.2 İkincil Vergi

Güney Afrika'da yerleşik olan şirketlerin karlarına ikincil vergi uygulanmaktadır. İkincil vergi şirketlere uygulanmakta, hisse senedi sahiplerine uygulanmamaktadır. İkincil vergi uygulamasına 1993 yılında şirketlerin karlarını yatırıma yönlendirmelerini teşvik etmek amacıyla başlanmıştır. 1994'te 25% olan ikincil vergi daha sonra kademeli olarak düşürülmüş, 2007 tarihinden itibaren 10% olarak uygulanmaya başlanmıştır.

Yabancı şirketlerin şubeleri bu vergiden muaftır. Bu şirketler kurumsal vergi ödemektedir. İkincil vergi karın açıklandığı aydan bir sonraki ayın sonunda ödenmelidir. Kapitalizasyon ve transfer ücretlendirmeleri çok sıkı şekilde denetime tabidir. Fazla ödemeler indirimden faydalanamamakta, ikincil vergiye tabi tutulmaktadırlar.

Hissedarlara ait kar payları, yukarıda da belirtildiği gibi, vergiden muaftır. Güney Afrikalı olmayan hissedarlardan stopaj vergisi de alınmamaktadır. Vergilendirilmiş karlar, Güney Afrika'daki şube tarafından stopaj vergisine tabi tutulmadan yabancı ülkedeki merkezine gönderilebilir.

4.3.3 Kurumlar Vergisi

Yukarıda ifade edildiği gibi vergi mükellefi olabilmesi için kişinin Güney Afrika'da ikamet ediyor olması ya da senenin en az 183 gününü Güney Afrika'da geçiriyor olması gerekmektedir. Güney Afrika'da her birey ayrı olarak vergilendirilir. Erkek ve bayan veya evli olanlarla bekarlar arasında herhangi bir ayırım söz konusu değildir.

Güney Afrika'nın uluslararası holdinglerin ülkede bulunmalarını istemesinin sonucu olarak belli şartları yerine getirdiklerinde bu şirketler yerleşik sayılmamaktadırlar.

Bu şartları yerine getiremeyen şirketler ise düşük vergi ödemek için Güney Afrika ile hukuki olarak güçlü bağları olan Morityus, Cayman Adaları gibi yerlerdeki off-shore hesaplarını kullanarak, Güney Afrika'daki şirketlerinin normal vergilendirilmesini off-shore hesabındaki varlıklarının da düşük vergilendirilmesini sağlamaktadırlar. Ancak off-shore şirketinin yarısından fazlası Güney Afrika'ya ait ise şirketler böyle bir yola başvuramamaktadır.

Söz konusu uygulamaların Güney Afrika'ya şirket yatırımlarını olumsuz etkilediğinin fark edilmesi üzerine, şirketlerin başka ülkelerdeki kazançlarından alınan vergide 30% indirimine gidilmiştir. Ayrıca katılım muafiyeti de 25% artırılmıştır.

İşçilerin vergileri ise maaşlarından işveren tarafından kesilerek hükümete ödenir. Personel istihdam eden bir yan kuruluş veya şube SARS'a işveren olarak kaydolmak zorundadır. Bu şirketler, çalışanlara ödenen ücret üzerinden vergi kesmekle mükelleftirler. Eğer söz konusu şirketler mal veya hizmet satıyorsa gene SARS'a satıcı olarak kaydolmalı ve KDV'yi keserek ödemelidir.

4.3.4 Sermaye Geliri Vergisi

Güney Afrika'da yerleşik kişi ve kuruluşlar 2002'de yürürlüğe giren sermaye geliri vergisine tabidirler. Bu kişi ve kuruluşların yabancı ülkelerdeki varlıkları da sermaye geliri vergisine tabi iken Güney Afrika'da yerleşik olmayan kişi ve kuruluşların sadece Güney Afrika'daki varlıkları sermaye geliri vergisine tabidir.

İlk 10.000 Rand'lık sermaye geliri vergiden muaftır. Ayrıca, sigorta ve emeklilik gelirleri gibi diğer bazı gelirler de vergiden muaf tutulmuştur. Kişilere uygulanan yıllık sermaye geliri vergisi %1 ile %10,5 arasında değişmektedir. Şirketlerde ise bu oran %14,5'tir.

4.3.5 Katma Değer Vergisi (KDV)

Yıllık cirosu 300.000 Rand'ın üzerinde olan işletmeler katma değer vergisine tabidir. Cirosu bir milyon Rand'ın altında olan işletmeler her dört ayda bir, bir milyon Rand'ın üzerinde olanlar ise her iki ayda bir katma değer vergisi ödemek zorundadırlar. KDV oranı %14'tür. Bazı gıda maddeleri ve malların ihracatında KDV sıfırdır. Finansal hizmetler ve ikametgah gibi bazı konular da KDV'den muaftır.

Bunların dışında, tüm teşebbüsler brüt gelir ve ücretler üzerinden bölgesel hizmet konseyleri vergisi ödemektedir. Oranlar değişmekle birlikte, yüzde 0.14 ve yüzde 0.35 civarındadır. Maaş bordrosu üzerinden yüzde bir oranında beceri geliştirme vergisi kesilmektedir.

Gümrük ve istihlak vergileri bulunmaktadır. Düşük sayılabilecek miktarlarda, Zorunlu Çalışanlar Tazminat Garantisi ve İşsizlik Sigortası Fonu Pirimleri yatırılmaktadır. Bunların dışında sosyal güvenlik ödemesi yoktur.

Ayrıca, arsa ve binaların alım ve satımı için devir vergisi ödenmektedir (alıcı şirket ise bu oran yüzde 10'dur fakat KDV alınırsa bu orandan muaftır) Hisselerin devri ve tahsisi için yüzde 0.25 oranında damga vergisi alınmaktadır. Kira, ipotek gibi bazı sözleşmelerden de damga vergisi alınmaktadır.

4.3.6 Tarife Dışı Engeller

Güney Afrika Ticaret ve Sanayi Bakanlığı, Resmi Gazete'de yayımlamak suretiyle, bazı spesifik ürünler veya ürün gruplarının ülkeye ithalatını, ITAC tarafından düzenlenen izin belgelerinde belirtilen koşullara uygun olarak kontrol edebilmekte ve sınırlayabilmektedir. Bu çerçevede, ithalatı izne tabi olan ana ürün kategorileri aşağıda yer almaktadır:

- Kullanılmış eşyalar: Kullanılmış eşyaların ithalatı için ITAC tarafından düzenlenecek ithal izin belgesi gerekmekte, bu çerçevede özellikle yerel üreticileri korumak amacıyla birçok kullanılmış eşyanın ithalatı bir nevi 'de facto' olarak yasaklanmaktadır.
- Her türlü hurda, döküntü, artık ve atıklar.
- Diğer zararlı maddeler.
- Kalite standartlarına tabi ürünler: Söz konusu kısıtlama insan sağlığını korumak ve araçlardaki güvenliği artırmak amacıyla üretim kalitesinin denetlenmesini amaçlamaktadır.

Yukarıda bahsedilen tarife dışı önlemlerin yanı sıra, limanlardaki yoğunluk ve tıkanıklık, fatura fiyatlarının üzerinde tespit edilen gümrük değeri, malların çalınması, ithalat izinleri, anti-damping önlemleri, telif haklarının ihlali ve yetersiz bürokrasi sıklıkla şikayet konusu olan tarife dışı engellerdir.

4.3.7 Anti-Damping Uygulamaları

Güney Afrika, anti-damping soruşturması açan ve uygulayan ülkeler sıralamasında ön sıralarda yer almaktadır. Güney Afrika Hükümeti anti-damping uygulamalarına ilişkin düzenlemeyi 2003 yılında, telafi edici vergilere ilişkin düzenlemeyi ise 2004 yılında yürürlüğe koymuştur.

1995-2006 yıllarını kapsayan dönemde toplam 200 anti-damping soruşturması başlatan Güney Afrika, 2007 yılı Ocak-Haziran döneminde üç yeni anti-damping soruşturması başlatmış, yine aynı dönem içerisinde bir adet anti-damping vergisi yürürlüğe koymuştur.

Öte yandan, Güney Afrika, Türkiye'den ithal edilen 6301.40 ve 6301.90 GTİP nolu battaniyelere, 6001.10, 6001.22 ve 6001.92 GTİP nolu örme mensucata, 5801.34 ve 5801.35 GTİP nolu dokunmuş kadife, pelüş ve tırtıl mensucata, 5512.21, 5512.29, 5515.29 ve 5515.91 GTİP nolu sentetik ve suni devamsız liflerden dokunmuş mensucata anti-damping vergisi uygulamaktadır.

4.3.8 Ürün Standartları ile İlgili Uygulamalar

1945 tarihli Standartlar Yasası uyarınca kurulmuş olan Güney Afrika Standartlar Bürosu (SABS), Güney Afrika'da standartlardan sorumlu yasal kuruluş konumunda olup, kalite ve standartların geliştirilmesi ve korunması faaliyetlerini 1993 tarihinde değiştirilmiş olan Standartlar Yasası çerçevesinde sürdürmektedir.

SABS'nin görevleri; ulusal standartları yayımlamak, ürün ve hizmetlerin standartlara uygunluğunu test etmek ve belgelemek, ulusal standartlar temelinde teknik düzenlemeler geliştirmek, yasal mevzuatı uygulamak ve denetlemek, standartlarla ilgili eğitim vermek olarak belirlenmiştir.

SABS, Güney Afrika Akreditasyon Sistemi (SANAS) tarafından akredite edilmiştir ve Hollanda merkezli Raad voor Accreditatie (RvA) tarafından da uluslararası olarak tanınmaktadır. SABS aynı zamanda hem Uluslararası Standartlar Teşkilatı (ISO) hem de Uluslararası Elektroteknik Komisyonunun (IEC) üyesi olup, ISO standartlarına uygun olarak eczacılık ve endüstriyel standartlara ilişkin belgelendirme yapmaktadır.

Güney Afrika Standartlar Bürosu, ISO, IEC ve CEN (Avrupa Standardizasyon Komitesi) standartlarını izlemekte olup, tarihsel ve teknik nedenlerden dolayı SABS tarafından uygulanan standartlar İngiltere ve Hollanda standartları ile yakınlık göstermektedir.

Öte yandan, Güney Afrika Sağlık Bakanlığı, bazı tarım ürünleri ile ilgili standartlardan sorumlu olup, söz konusu standartlar kalite, paketlenme, pazarlama, etiketlenme gibi hususların yanı sıra, fiziksel, kimyasal ve mikrobiyolojik analizleri de kapsamaktadır.

1993 tarihli Standartlar Yasası SABS'ye tüketicinin korunması konusunda da bazı yetkiler vermektedir. Bu kapsamda gönüllü ve uyulması zorunlu olan standartlar bulunmaktadır.

Güney Afrika'da standartlar, uygunluk değerlendirmesi, ürün belgelendirmesi ve akreditasyon ile ilgili kuruluşlara ilişkin bilgiler aşağıda yer almaktadır.

4.3.8.1 Standartlar

- South African Bureau of Standards (SABS): Standartlardan sorumlu yasal kamu kuruluşu – www.sabs.co.za
- Council for Scientific and Industrial Research (CSIR): Güney Afrika'da ekonomik gelişmeyi desteklemek amacıyla çalışmalar yapan araştırma kuruluşu – www.csir.org.za
- Engineering Council of South Africa (ECSA): Mühendislik alanındaki faaliyetlerde standartları yükseltmeyi amaçlayan yasal kuruluş – www.ecsa.co.za
- National Department of Agriculture (NDA): Bazı tarım ürünlerinde uygulanması gereken standartları belirleyen kuruluş (Güney Afrika Tarım Bakanlığı) – www.nda.agric.za
- Department of Health: Güney Afrika'daki sağlık hizmetlerinin kalitesini yükseltmeyi amaçlayan kamu kurumu (Güney Afrika Sağlık Bakanlığı) – www.doh.gov.za
- SADC Stan: On dört üye ülkeden oluşan Güney Afrika Kalkınma Topluluğu (SADC), diğer hususların yanı sıra üye ülkeler arasında standartlar ve teknik düzenlemelerin uyumlaştırılmasını da amaçlamaktadır.– www.sadcstan.co.za

4.3.8.2 Uygunluk değerlendirmesi

- SABS: Güney Afrika Standartlar Bürosu, ülkedeki standartları düzenleyen kamu kuruluşudur – www.sabs.co.za
- Human Science Research Council (HSRC): Hükümet dışı organizasyonlar, uluslararası kalkınma ajansları ve GAC hükümeti ile büyük ölçekli sosyal projeler üzerinde çalışmakta, aynı zamanda akademik standartlarla ilgilenmektedir www.hsrc.ac.za
- Medicines Control Council (MCC): İlaçlarla ilgili kontrol ve düzenlemeleri gerçekleştiren kuruluş www.mccza.com

4.3.8.3 Ürün belgelendirmesi

- Elektrikli ürünler Elektromanyetik Girişim (Electromagnetic Interference-EMI) belgesi almak zorundadır.
- Tüm ilaçların 'Medicines Control Council (MCC) tarafından belgelendirilmesi gerekmektedir.
- Röntgen cihazları gibi elektro-medikal ürünlerin Sağlık Bakanlığına bağlı Radyasyon Kontrol Konseyi tarafından belgelendirilmesi gerekmektedir.

4.3.8.4 Akreditasyon

South African National Accreditation System (SANAS): Laboratuvarları, belgelendirme ve muayene kuruluşlarını ulusal çapta akredite eden kuruluştur. Elektronik ekipmanlar SANAS tarafından akredite edilen laboratuvarlarda test edilmek zorundadır. www.sanas.co.za

Güney Afrika Standartlar Bürosu (SABS) ve söz konusu kuruluşa akredite şubeler ve temsilciler, Güney Afrika'da standartlar ve akreditasyondan sorumlu kuruluş konumundadır. SABS, kimyasallar, elektroteknik, gıda ve sağlık, mekanik ve malzeme, madencilik ve mineraller, hizmetler ve ulaştırma olarak belirlenen kategorilerde markalama ve etiketleme konularında denetimde bulunmaktadır.

Markalama ve etiketleme konusunda önemli hususlardan biri sanayi ürünleri ve ilaç sektörlerinde yapılacak ithalatta etiket ve marka İngilizce olmak zorundadır.

4.3.8.5 Kambiyo Rejimi

GAC'da Mart 1995 'te Mali Rand mekanizmasının kaldırılması (GAC ikili bir döviz kuru sistemi uygulamaktaydı) ve Rand kur oranlarının birleştirilmesiyle yerleşik olmayanlar üzerindeki kontrol kaldırılmıştır. Bu tarihten sonra da dikkatler yerleşik olanlar üzerindeki sınırlamaların kaldırılmasına odaklanmıştır. Otoriteler bu sınırlamaların yavaş yavaş yerine radikal geçişlerle sağlanmasını tercih etmişlerdir. Hükümet kısa sürede geçiş yanlısı olmakla birlikte ekonominin bütünündeki liberalleşme hızına bağlı olarak buna tam uyamamıştır. Geçiş için her bir bütçe dilimi yerleşik olanların üzerindeki kontrolün kalkmasına katkı sağlamıştır. Ekim 2005, Şubat 2006 ve Şubat 2007'de rahatlama için yeni uygulamalar beyan edilmiştir.

Fakat halen GAC'da kur kontrol sistemi devam etmekte ve döviz transferlerine ilişkin yasalar bulunmaktadır. Bunlar döviz miktarına, özel/tüzel kişiye ait olmasına, yerleşik veya yerleşik olmayan kişi durumuna bağlı olarak sınıflandırılmıştır. Ayrıca bu işlemler resmi olarak onaylanmış yetkili temsilci kuruluşlar aracılığı ile yapılmaktadır. (Detaylı bilgiye www.reservebank.co.za ve www.sars.gov.za web sitesinden erişilebilir).

5. DOĞRUDAN YABANCI YATIRIMLAR

5.1 Doğrudan Yabancı Yatırımların Görünümü

Güney Afrika, uluslararası kredi derecelendirme kuruluşları tarafından, yatırım derecesi notunun uygun ve elverişli olarak değerlendirildiği birkaç Afrika ülkesinden biri konumundadır. Son yıllarda, tüm uluslararası kredi derecelendirme kuruluşlarının, ülkedeki ekonomik gelişme ve mali istikrar sonucu Güney Afrika'nın kredi notunu yükselttikleri görülmektedir.

5.2 Şirket Birleşmeleri ve Marka Satınalmalar

Güney Afrika Cumhuriyeti'nde Doğrudan Yabancı Sermaye ile Şirket Birleşmeleri konusunda bilgi alınabilecek kaynak aşağıda verilmiştir.

Competition Tribunal, Republic of South Africa

<http://www.comptrib.co.za>

6. TİCARETİ ETKİLEYEN KÜLTÜREL FAKTÖRLER

Güney Afrika Cumhuriyeti iş dünyası ziyaret eden yabancılar için eşine az rastlanır belirgin çelişkilerin görülebildiği bir ülkedir. Nüfus yapısındaki çeşitlilik ve ülke yönetimin yakın bir geçmişte ırk ayırımı ile yöneten beyazlardan bağımsızlık için mücadele eden siyahların eline geçmiş olması ve gelir dağılımındaki uçurum bu çelişkilerin başlıca kaynağıdır.

GAC insanları oldukça sıcak ve misafirperver özellik taşımaktadır. Misafir olarak kabul ettikleri ziyaretçileri evlerinde yemeğe davet etmeleri sıkça görülen bir olgudur. Bu ziyaretlerin geri çevrilmemesi ve sadece küçük hediyeler düşünülmesi yeterlidir.

Gökkuşuğu ülkesi diye de anılan GAC'da gelişmiş ülke standartlarında ve yeni altyapı ile az gelişmiş ülkelerde görülebilen yoksulluk iç içe geçmiş durumdadır. Afrika ülkeleri içinde en zengin sayılabilecek ülke dünya klasmanında neredeyse yoksullar arasında yer alabilecek konumda olduğundan ülkede yaşayanlar bir süper güç ülkesinde mi yoksa yoksulluğun hüküm sürdüğü arka bahçe sayılabilecek bir ülkede mi oldukları konusunda emin değillerdir. Bu nedenle altyapısını hızla geliştirmeye çalışan ve zengin ülkeler arasında yer alma gayreti içinde olan ülkede kültürel yapı da dinamik ve değişken yapı göstermektedir.

Irak ayırımı ile uzun yıllar yaşayıp bundan kurtulma mücadelesi vermiş ve sonunda başarıya ulaşmış bir ülke olarak bu olgunun derin izlerin halen canlı bir şekilde yaşamakta ve iş kültürü içerisinde de birçok motif görülmektedir.

GAC'de önemli yönetim kademelerinde siyahlar mutlaka ön planda yer almaya ve ekibi içinde de siyah olmayan tecrübeli ve temsil yeteneği bulunan diğer renklerde kişiler birlikte görülmektedir. Yine iş dünyası ırk ayırımından çekilen çilelerin yansımalarını yönetimi ellerine geçirdikten sonra beyazlara karşı özellikle asayiş anlamında göstererek yansıtmakta fakat uluslar arası dünyadan uzaklaşma endişesi ile de yaşanabilecek olumsuzlukları engelleme gayreti içindedir. Bu bakımdan GAC ve dünya medyasında yoğun güvenlik uyarısına sıkça rastlanır. Özellikle yabancı ziyaretçi beyazların sokağa çıkarken çok dikkatli olmaları, buldukları binadan ancak kendilerini alacak araç geldiğinde ve sürücünün refakatinde ayrılmaları çok önemlidir. Ayrıca, üzerlerinde göze çaracak elektronik ve diğer kıymetli eşyaları kolay görülecek şekilde taşımamaları, dışarıda etrafa yabancı olduklarını belli edecek görüntü vermekten kaçınmaları ve diğer güvenlik tedbirler ve uyarılarına sürekli özenle uymaları gerekmektedir.

Ülke koşulları güvenlik konularında taviz vermeden tanıyarak iş yapma imkanı arayanlar için çok sayıda önemli fırsat sunabilecek ve iş yapmanın da oldukça kolay olduğu bir ülke yapısındadır.

Türkiye'nin GAC tarihinde çok belirgin varlığının olmaması ve iki ülke arasında son yıllardaki ilişkiler Türk işadamları için nispeten daha cazip ve sempatik unsurlar içermektedir. Bu unsurlar olumlu iş görüşmeleri için iyi bir zemin teşkil etmektedir.

Yönetimsel olarak yansıtılabilecek uygun tutum; kişiye bağlı talimatlardan ziyade konu ile duruma ilişkin gerçekleri izleyen ve diğerlerinin fikirlerine açık görünüm tavsiye edilmektedir. Ayrıca, yönetimde özellikle orta kademede siyahların daha fazla yer almakta oldukları gözlenmekte, siyahların bu duruma uyumu açısından görüşmelerde müspet ve onaylayıcı ifadeler yansıtılması özgüvenlerinin kuvvetlenmesi bakımından hassas bir konu olarak belirtilmektedir.

GAC iş dünyasında şaşırtıcı sayılabilecek kadar İngilizce konuşma aksan ve tarzı ile karşılaşmak mümkündür. Fakat kullanılan tarz görüşülen kişinin hangi sosyal gruptan ve hangi pozisyonda olduğuna bağlı olarak da farklılık göstermektedir. Örneğin birçok beyaz olumlu izlenim konusunda risk oluşturma ihtimaline rağmen, diplomatik tarzdan ziyade yalın bir İngilizce konuşmayı tercih edip ve fikirlerini doğrudan iletmeye yönelmektedir. Fakat siyahların birçoğu bunun aksine; iletişimde diplomasiyi vurgulamaya özen göstererek, karşıdaki ile fikir ayrılığı oluşabilecek veya yanıtı bilinemeyebilecek soru sorup üzme endişesi taşıyarak çekingen kalabilmektedir.

Gelişmiş ülke ve Batılı ölçeklerde medeniyet standartlarına kendi ülkesinin kültürel motifleriyle ulaşma konusunda özel bir heyecan ve arzu gözlenmekte, yönetim de buna destek sağlamaktadır. Spor konulu etkinlik ve ülkenin doğal güzellikleri GAC günlük yaşamında sıklıkla rastlanan ve toplantılarda kaynaştırma işlevi gören bir alandır.

Ülkede son yıllarda BEE (Black Economic Empowerment) terimi ile ifade edilen ve siyahların iş dünyasında güçlendirilmesi anlamında bir politika kuvvetli bir şekilde yürütülmektedir. Bu olgunun ülkenin 1994 öncesine göre büyük değişim anlamı ifade etmesi ve çok yeni olması iş görüşmelerinde hassasiyet şeklinde kendisini belli etmektedir.

6.1 Para Kullanımı

Döviz değiştirmek isteyen herkesten pasaport fotokopisi alınmaktadır (kendi vatandaşları dahil). Ayrıca, hem alış satış fiyat aralığı karı ve hem de %2–3 ila %10 arasında değişen komisyon ücreti de alınmakta, tabelalardaki kurlar değil içerdeki kurların geçerli olduğu ve önceden sorarak değişim yapılması tavsiye edilmektedir.

6.2 Pasaport ve Vize İşlemleri

Türk vatandaşlarının turizm ve iş amaçlı seyahatleri 30 günü aşmaz ise vizeye gerek yoktur. Gidiş-dönüş bileti, otel rezervasyonu ve pasaport ile ülkeye giriş yapılabilir.

30 günü aşan iş seyahatleri için gerekli evraklar:

- Büyükelçilikten alınıp doldurulacak bir başvuru formu;
- (İlgili form, www.southafrika.org.tr adresli web sitesinden temin edilebilir.)
- En az 6 ay geçerli bir pasaport;
- 1 fotoğraf;
- GAC'dan bir davetiye mektubu
- Otel rezervasyonu;
- Gidiş-dönüş uçak bileti;
- 50 \$ vize ücreti

6.3 Resmi Tatiller ve Çalışma Saatleri

GMT (Greenwich mean time)'ın iki saat ilerisindedir.

Devlet Daireleri Çalışma Saatleri:

Pazartesi – Cuma 09.00–15.30

Cumartesi 08.30–11.00

| | |
|--|-----------------------|
| Yeni Yıl (New Year's Day) | 1 Ocak |
| İnsan Hakları Günü (Human Rights Day) | 21 Mart |
| İyi Cuma (Good Friday) | değişken (Mart/Nisan) |
| Aile Günü (Family Day) | değişken (Mart/Nisan) |
| Özgürlük Günü (Freedom Day) | 27 Nisan |
| İşçi Bayramı (Worker's Day) | 1 Mayıs |
| Cumhuriyet (Republic Day) | 31 Mayıs |
| Gençlik Günü (Youth Day) | 16/17 Haziran |
| Ulusal Kadın Günü (National Women's Day) | 9 Ağustos |
| Miras Günü (Heritage Day) | 25 Eylül |
| Yemin Günü (Day of Reconciliation) | 16 Aralık |
| Christmas | 25 Aralık |
| İyiniyet Günü (Day of Goodwill) | 26 Aralık |

6.4 Telefon Kodları

Ülke Kodu : +27

Johannesburg: 11

Pretoria : 12

Cape Town : 21

Durban : 31

6.5 Yerel Saat

Türkiye ile aynı yerel saatler olup, GMT (Greenwich mean time)'ın iki saat ilerisindedir.**7.7 Ölçü Birimi**

Metrik sistem ölçülerinin yanı sıra, aşağıdaki özel ölçü birimleri de kullanılabilir.

libra = 0.5 kg carga = 125 kg

arroba = 12.5 kg vara = 79.8 cm

quintal = 50 kg cuadra = 80 metre

saco = 62.5 kg fanegada = 0.64 ha

6.6 İklim

GAC ılıman, sıcak ve güneşli bir iklime sahiptir. Western Cape'de kış yağmurlu geçer fakat diğer eyaletlerde yaz yağmurlu, kış ise kuru geçer.

| | | |
|-----------------|------------------------------------|------------------------------------|
| Hava koşulları: | Johannesburg | Cape Town |
| En sıcak ay | Ocak (14-26 °C) | Şubat (16-26 °C) |
| En soğuk ay | Temmuz (4-16 °C) | Temmuz (7-17 °C) |
| En kuru ay | Haziran(6 mm aylık ortalama yağış) | Şubat(10 mm aylık ortalama yağış) |
| En yağışlı ay | Ocak(150 mm aylık ortalama yağış) | Temmuz(92 mm aylık ortalama yağış) |

6.7 Yerel Ulaşım

Ziyaretçiler kalacakları otel veya tur operatörlerinden kendilerini havaalanında taksi veya eğer varsa yolcu servisi ile karşılamalarını isteyebilirler.

Bazı havaalanlarından ticari merkezlere takribi taksi ücretleri şöyledir:

Johannesburg havaalanından : 150 Rand

Cape Town havaalanından : 100 Rand

Durban havaalanından : 60 Rand

6.8 Güvenlik

Bu ülkeyi ziyaret edecek yabancılar için azami seviyede dikkatli ve tedbirli olunması gerektiği sürekli vurgulanmaktadır. Özellikle yabancıların bilmedikleri yerlere gitmemeleri, kişisel cüzdan, değerli mücevher, cep telefonu, taşınır bilgisayar ve benzeri elektronik eşyaların fark edilecek şekilde taşınmamasına özen göstermeleri duyurulmaktadır. Ayrıca, dışarıda yabancı olduğunu belli edecek davranışlardan kaçınılması, risk alınacak yerlere gidilmemesi tavsiye edilmektedir.

Ülkede tüm koşulların cazip durumda olduğunu söylemek zordur. Güvenlik ve sağlık konusunda dünyada riskli ülkeler arasında ön sıralarda görünmesine neden olan hususlara azami dikkat edilmesi gerektiği vurgulanmaktadır. Güvenlik açısından ülke içi sosyal gruplar arası sorunlar GAC'da diğer Afrika ülkelerine göre farklı durumdadır. Son 50 yıl içinde Afrika ülkelerinde savaşların sayısının 52'den 4'e gerilemiş olduğu, GAC'ın ise 1990'lı yıllar itibariyle siyasi dönüşüm yaşayarak siyahların ülke yönetiminde hakim konuma gelmesiyle önemli değişim geçirdiği gözlenmektedir. Bu süreç içinde apartheid (renk ayrımı) konusuna reaksiyon davranış kalıpları ortaya çıkmış ve günlük yaşam içinde tüm beyazları tehdit eden boyuta geldiği gözlenmekte olup, sürekli dikkat edilmesi gereken husus olarak vurgulanmaktadır.

Yönetim'in bu durumun farkında olduğu ve ülkenin dünyaya açılması üzerinde büyük olumsuz etki yaratacağının bilincinde olduğu gözlenmektedir. Son yıllarda G8'ler gibi ekonomisi güçlü ve suç ile mücadelede birikimleri olan ülkelerin maddi ve motivasyon desteğine de kavuşmuş bulunarak titizlikle asayiş sağlama gayreti göstermektedir. Polis ve özel güvenlik görevlileri önemli bölgelerde sürekli devriye gezerek kontrolü sağlamaya ve özellikle yabancıların güvenlikleri için dikkatli ve uyanık hareket etmeye çalışmaktadır.

6.9 Hukuki Yapı

Batı Avrupa Standartlarındaki yaşam biçiminde oldukça alışılmış olmakla birlikte kendisine has yasalara da rastlanabilmektedir.

Ülkede ticaretle ilgili bilinmesi gereken önemli yasalardan bazıları şunlardır.

Özel vergiler (bkz. vergiler bölümü) ve vergi toplayan kuruluş olan SARS'ın aynı zamanda teşvik kuruluşu özelliği bulunması,

Zorunlu GAC ürün standartları ve pazara girişi önemli bir tarife dışı engel oluşturabilme etkisi,

BEE (Black Economic Empowerment - Siyahların Ekonomide Güçlendirilmesi) ve özellikle kamu ve belediye ihalelerinde siyahi personel istihdam zorunluluğu,

Ticari bankaların Güney Afrika Rezerv Bankası'nın (SARB) denetiminde faaliyet göstermekte ve Mali Hizmetler Kurulu altında yer alması ve

Para transferlerinde zorunlu döviz kontrol sistemi bulunması ve ülke içinde döviz bozdurulması esnasında resmi kimlik/pasaport kopyalarını alınıp miktarına bakılmaksızın tüm döviz bozdurma işlemlerinin kayda alınmasıdır. Bu nedenle döviz bozdurma esnasında önemli rakamları bulabilen komisyon maliyetleri de görülebilmektedir.

Medeni yasada da kendi ülke kültürüne uygun olarak erkeklerin çok eşli olması mümkündür. 2009 yılı başı itibariyle 2nci defa yönetimin başına geçmiş olan Zuma'nın da 3 eşi bulunduğu bilinmektedir.

6.10 Sağlık

Sağlık ile ilgili olarak ülke AIDS konusunda dünyada en tehlikeli görülen ülkelerden birisidir. Ülke nüfusun %10-12'lik bölümünün bu hastalıktan doğrudan etkilenmekte olduğu belirtilmektedir. Aynı zamanda bu alanda en büyük arayışlar da büyük ölçüde GAC ile bağlantılı olarak yürütülmeye çalışılmaktadır.

AIDS ile mücadelede Anti-retroviral (ARV)* türü ilaçların hastaların sağlığında önemli çapta gelişme sağlayarak bazı hastaların yaşam sürelerinin uzatılabildiği belirtilmektedir. Henüz fiyatların yüksek olması ve gerekli hastane gereçlerinin maliyetli olması nedeniyle HIV virüsünden etkilenmekte olan hastaların birçoğu için bu ilaçlar erişilebilir durumda değildir.

GAC'de bu sorun için kamu harcamalarını büyük çapta artıran bir program yürürlüğe sokulmuştur. Burada yönetimin ana odak noktası hastalığa karşı önlem alınması ve aynı zamanda hastalığın hızlı yayılmakta olduğu Sub-Sahara bölgesini kapsayan bir perspektif ile tedavi imkanlarının geliştirilmesi şeklindedir.

6.11 Barınma

GAC dünyada gelir dağılımının en çarpık olduğu ülkelerden birisidir. Liberal bir ekonomik yapı içinde çok zenginlerin yaşadığı bir kesim ile derme çatma "teneke ev" denilen barınaklarda yaşayan ve önemli bir kısmı kimlik kartına bile sahip olmaksızın yaşayan insanlar aynı şehir sınırları içinde hayatlarını sürdürmektedir.

Barınma ile ilgili en önemli husus hırsızlığa karşı güvenlik konusudur. Hırsızlık çok yaygın ve ciddi bir tehdit oluşturmaktadır. Fakat çok iyi özel güvenlik şirketleri de çokça bulunmakta ve önemli bir sektör oluşturmaktadır. Büyük ve lüks binalarda çiftlik tarzı yapılaşma, yüksek duvar ve dikenli tellerle çevirme, giriş-çıkışların güvenlik personeli kontrolünde tutulması sıklıkla rastlanan görüntülerdir.

Açık alanda beyazların dolaştığı yerler çok sınırlı olup şehir içinde ve merkezi sayılacak yerlerde pek az görülen veya hiç rastlanmayan bir durumdur. Beyazlar için güvenli bölgeler çok sayıda şehir içinde yayılmış olan büyük Mall türü mekanlar ile özel korumalı ve bilinen eğlence mekanlarıdır. Beyazlar bu yerlere ulaşımında risk almamak için kapıdan kapıya ve mutlaka güvenlik görevlilerine yakın mesafede durarak, tanıdık ve şirket/otel türü yerlerin kontrolü altında sürücüler ile gerçekleştirmek durumundadır.

Barınma konusunda emlak kira ve mülk bedelleri güvenlik durumuna da bağlı olarak büyük farklılık gösterebilmektedir. Müstakil lüks evler artık daha az tercih edilmekte ve çok iyi korunan daha mütevazı fakat güvenli barınaklar daha çok tercih edilmekte ve bu tip yapılaşma da şehir merkezlerinden banliyölere kaymaktadır.

Ülkedeki ulaşım altyapısı da benzer bir doku içinde olup ana arterleri birbirine bağlayan hatlar Batı Avrupa standartlarının bile üzerine çıkabilmekte fakat kırsal kesimde ise Afrika'nın yoksulluğunu açıkça yansıtan az gelişmişlik görülebilmektedir.